

JEDAN 13

BIBLIJSKA POUKA ZA ODRASLE

IZDANJE ZA UČITELJE

Broj 1 – 2013.

U POČETKU STVORI BOG

Naslov originala:
Origins

Napisao: L. James Gibson

Preveo s engleskog:
Milan Šušljić

Izdaje:
Hrišćanska adventistička crkva.
Odeljenje za subotnu školu

Odgovara:
Igor Bosnić

SADRŽAJ:

1. Isus, Stvoritelj Neba i Zemlje
2. Stvaranje, oblikovanje sveta
3. Stvaranje dovršeno
4. Stvaranje, biblijska tema
5. Stvaranje i moral
6. Stvaranje i pad u greh
7. Kao kroz staklo u zagoneci
8. Isus, Bog koji stvara i održava
9. Brak, dar iz Edema
10. Pristavska služba i prirodna sredina
11. Subota, dar iz Edema
12. Stvaranje i evanđelje
13. Stvaranje, ponovno

UVOD

U POČETKU O POČETKU

Otvorite svoju Bibliju, prvu knjigu, prvo poglavlje, prvi stih! Zapazite: ne govori se ništa o Hristu koji će umreti za naše grehe, ništa o Njegovom drugom dolasku, ništa o Njegovom fizičkom ustajanju iz groba. Ne govori se ništa ni o stanju mrtvih, ni o Danu pomirenja, ništa čak ni o sedmom danu u sedmici, danu odmora.

Prve reči Biblije ništa ne govore o tim doktrinama zato što one, i istine povezane s njima, nemaju nikakvog smisla kada se odvoje od prvih reči koje Biblija zaista zapisuje – a one glase: „U početku stvori Bog nebo i zemlju!“

Stvaranje je temeljna istina Biblije. Sva ostala biblijska učenja – o utelovljenju, o krstu, o drugom dolasku, i doslovno sva ostala biblijska učenja, sva su utemeljena na istini da je naš svet stvoren Rečju Gospodnjom.

Upravo zato se stvaranje pojavljuje ne samo na prvim stranicama Biblije, već i u prvoj od pet Mojsijevih knjiga, u prorocima, u Psalmima, u Evanđeljima, u poslanicama, u Delima, u Otkrivenju. I, u skoro svim tim slučajevima, teološki kontekst zahteva da se shvati doslovno!

Na primer, Pavle je napisao: „Nego carova smrt od Adama tja do Mojsija i nad onima koji nijesu sagriješili prestupivši kao Adam, koji je prilika onoga koji šćadijaše doći.“ (Rimljanima 5,14) Pavle ne samo da povezuje doslovnog Adama sa doslovnim Hristom, već i kontekst u celom petom poglavlju Rimljanima poslanice povezuje stvaranje s planom spasenja, ključnom doktrinom koju razumemo u najdoslovnijem smislu te reči: mi smo grešna bića koja se suočavaju s večnom propašću ili večnim životom – doslovno!

A ovde sam Isus navodi reči iz prvog i drugog poglavlja Prve knjige Mojsijeve: „A on odgovarajući reče im: nijeste li čitali da je onaj koji je u početku stvorio čovjeka, muža i ženu stvorio ih? I reče: zato ostaviće čovjek oca svojega i majku svoju i priliće se k ženi svojoj i biće dvoje jedno tijelo! Tako nijesu više dvoje, nego jedno tijelo; a što je Bog sastavio čovjek da ne rastavlja!“ (Matej 19,4-6) Ako je sam Isus prihvatao izveštaj o stvaranju kao doslovan, ako ga je propovedao drugima, kako bi oni, koji tvrde da su Njegovi učenici, mogli da čine gručije?

Naše ime, adventisti sedmog dana, samo po sebi neposredno svedoči u prilog stvaranju od šest dana. Iako neki, ili čak mnogi, mogu da traže od nas da uklopimo evoluciju u naš sistem teologije, adventizam i darvinizam ostaju međusobno suprotna učenja. Logično je da niko ne može da u isto vreme podržava oba.

Prema tome, pouke za ovo tromesečje će se baviti doktrinom o stvaranju onako kako je opisana u prvom i drugom poglavlju Prve knjige Mojsijeve i istraživaće njene posledice na jedan veliki broj naših verovanja – uključujući moral, greh, brak, pristavsku službu i tako dalje. Iako polazimo od činjenice da je izveštaj doslovan, pouke će pokazivati, stalno iznova, da su osnovne poruke Biblije utemeljene na istorijskoj istini o stvaranju.

Uzmimo, na primer, evanđelje. Prema Pismu, ljudi su prilikom stvaranja bili bolji nego što su sada. Isus je došao da nas izbavi od smrti koja se pojavila zbog greha Adama i Eve. Međutim, po evolucionističkom modelu (pisac misli na teistički oblik evolucije), Gospod se utelovio u razvijeni oblik nekog majmunolikog bića, nastalog uz pomoć opakog i bolno ubilačkog ciklusa prirodne selekcije, i sve sa ciljem da se ukloni smrt, „poslednji neprijatelj“ (1. Korinćanima 15,26). Međutim, kako bi smrt mogla da postane „neprijatelj“ kada je ona navodno Božje izabrano oruđe za razvijanje čoveka? Kao da je Gospod morao da razvije i onda odbaci mnoštvo prelaznih oblika čoveka, Homo erectus, Homo heidelbergensis, Homo heanderthalensis, da bi konačno stigao do čoveka po svom obličju (Homo sapiens)? Kada bi evolucija predstavljala istinu, a ona to ne

čini, onda je Isus došao da spase čoveka od procesa kojim se sam Bog poslužio da ga stvori!

Ovde možemo da vidimo da mešanje biblijskih istina s nebiblijskim pogledima dovodi do logičkih apsurdā, koji bi morali da zabrinjavaju svakog iskrenog i poštenog tražioca istine. Dok budemo prolazili kroz ovo tromesečje, videćemo čak i mnogo više razloga zašto treba da prihvatimo doslovno šestodnevno stvaranje kao bitno za svakoga koji veruje i zašto bi kompromis stvaranja i evolucije potkopao temelje evanđelja i učenja koje je učinilo da budemo ono što smo.

L. James Gibson je direktor Geoscience Research Instituta u Loma Lindi, Kalifornija. Napisao je veliki broj članaka o odnosu između stvaranja i nauke.

PRVA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 1,1.

Učenik će:

Saznati: Shvatiti osnovu Božjeg prava na suverenost na svakom pojedincu.

Osetiti: Negovati osećanje strahopoštovanja pred Božjom veličinom, slično Isaijinom iskustvu u Knjizi prorokia Isaije, 6. poglavlje.

Učiniti: Poštovati Božje pravo na suverenost nad ličnim emocijama i odlukama u životu svakog pojedinca.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Šta Boga čini Bogom?
 - A. Bog je prapostojeći u odnosu na sve što nije božansko. Koje shvatanje Boga je u skladu s ovim gledištem, a koje nije?
Zašto?
 - B. Zašto je naše gledište važno kada se radi o načinu na koji je Bog stvarao svet?

II. Osetiti: Strahopoštovanje pred Božjom veličinom

- A. Na koji način Božje pravo na suverenost i isključivo služenje i obožavanje utiče na naše životno iskustvo?
- B. Razmotri tekst u Isaiji 6! Kako te reči stvaraju u vama dublju svest o pokornom strahopoštovanju pred Njegovom veličinom?

III. Učiniti: Poštovati Boga kao svog vladara

- A. Na koji način naše shvatanje Boga kao Stvoritelja utiče na naša opažanja i naše odluke?
- B. Na koji način možeš da prepustiš Bogu vlast nad svojim emocijama?

Ukratko: Sposobnost stvaranja je veoma važna karakteristika, jer je to jedinstvena Božja osobina, osobina koja ga odvaja od svih ostalih bića, osobina na kojoj počiva Njegovo pravo na suverenost i prvenstvo u našem životu. Naše tumačenje načina na koji je Bog stvorio svemir ima značajan uticaj na naše gledanje na prirodu Božjeg suvereniteta, ali i na naše poglede na ljudsku odgovornost. Biblijska doktrina o stvaranju će nas povesti ka Isaijinom iskustvu (Isaija 6) s pokornim strahopoštovanjem i poslušnošću Bogu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Pravilan odnos prema Bogu treba da bude ne samo topao u pun ljubavi, već mora da priznaje Njegovo pravo na suverenost na svim područjima našeg života. Stvaranje je biblijska osnova Božjeg zahteva za suverenostiću.

Samo za učitelje: Cilj koji želimo da postignemo u toku ove sedmice je da prikažemo važnost stvaranja u našem razumevanju Boga i načinu našeg odnosa prema Njemu.

Kako često vidimo ljude kako se duboko uzbuđuju i kako se pune strahopoštovanja pri susretu s nekom „velikom“ osobom. Novak Đoković i Vlade Divac se prepoznaju po svojim visokim dostignućima, u najmanju ruku u nekim kulturama. Drugi primeri „veličine“ mogu da uključe Alberta Ajnštajna, Aristotela ili Nikolu Teslu. Na nivou popularne muzike ljudi se zaklunju u poznate pevače ili glumce. Dostignuća i medija stvaraju ličnosti koje zahtevaju obožavanje i izazivaju emocionalno uzbuđenje, dovodeći ponekad do izuzetnih reakcija obožavalaca tih velikih ličnosti.

Nasuprot tome, mi često Božju veličinu i dostignuća proglašavamo za nešto što se podrazumeva, pa ne cenimo i ne popštujemo Njegovu izuzetnost i moć. Kao da kažemo: Pa, stvaranje je ništa posebno? ... Koliko ono utiče na moj život? Koliko utiče Božje neprestano održavanje sveta? ... Svakako, ja u to verujem, ali sve to već znam! Ima li nešto novo o čemu bismo mogli da raspravljamo?

Na mnoge, izveštaj u 1. Mojsijevoj izgleda nekako suviše poznat, ta o je neka zamisao koja izgleda udobna, ali ne i potpuno uverljiva. Zašto bi nam Božje uspešno stvaranje svemira uopšte bilo važno?

Početna aktivnost: Razgovarajte o tome kako se ljudi osećaju kada se nađu u blizini neke poznate osobe? Zašto se tako ponašaju?

Nasuprot tome, kako bismo morali da se osećamo u Božjoj blizini? Šta Boga čini tako velikim, i kako bi to trebalo da utiče na naše emocije i psihu kada se srećemo s Njime?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Naglasi kako je stvaranje i biblijska odrednica božanstva i osnova Božjeg prava na suverenost nad nama. Stvaranje treba da nam ulije odgovarajuće strahopoštovanje prema Bogu, zar ne?

KOMENTAR BIBLIJE

I. Nestvoreni Stvoritelj
(Čitaj tekst u Isaiji 40,18-26 u razredu!)

Zašto je tako važno ono što verujemo o stvaranju? Jedan ključni razlog je da je, po biblijskoj teologiji, stvaralačka sila odrednica Božanstva. Stvaranje pokazuje da je Bog Bog. Ta činjenica je posebno vidljiva u Isaiji 40,18-26. Isaija upućuje izazov Izrailju: „S kime ćete, dakle, izjednačiti Boga?“ Odgovor se sam nameće: „Ni sa kime!“ Bog je neuporediv. Isaija onda stavlja kao suprotnost idola, koje je oblikovan i načinjen čovečijom rukom, dok Boga opisuje, jezikom izveštaja o stvaranju, kao Stvoritelja svega što postoji.

Stih 25. ponavlja izazov i još jednom se Isaija poziva na stvaranje kao oznaku koja odvaja Boga od svega ostaloga. Poruka je jasna: *idoli ne mogu da budu Bog zato što su stvoreni, načinjeni*, dok je Bog nestvoreni Bog. Prema tome, obožavanje onoga što je stvoreno predstavlja idolopoklonstvo. Za Isaiju, prema tome, biti nestvoreni Bog odvaja Boga od svega ostaloga. Samo Neko ko je sve stvorio kada još nije bilo ničega, predstavlja Boga, može da bude Bog.

Otkrivenje 4,11 razvija ovu Isaijinu misao. Ovaj tekst osniva Božje pravo na slavu, čast i moć na Njegovom stvaralaštvu. Prema tome, natrprirodno stvaranje je i biblijska oznaka božanstva i osnova Božjeg zakonitog zahteva na vlast nad svemirom.

Međutim, to postavlja i pitanje: koja vrsta božanstva se može usaglasiti sa ovim opisom Boga u 1. Mojsijevoj 1,1? U ovom stihu, Bog postoji pre svega što je stvoreno, On postoji pre svakog početka. Pre nego što je bilo početka, Bog je postojao. To ujedno znači da sve što ima početak ne može da se smatra delom božanskog bića. Prema tome, tekst u 1. Mojsijevoj 1,1 odbacuje svaki panteistički pogled na Boga, jer u panteizmu materijalni svemir je izvednačen s Bogom. Međutim, biblijski, ovaj materijalni svemir ima svoj početak, tako da je nemoguće da bud deo Boga koji je nestvoren.

Tekst u 1. Mojsijevoj 1,1 ističe, prema tome, da je Bog drukčiji i odeljen od svega što je stvorio. Ovaj položaj Boga, da je odvojen i drukčiji od materijalnog svemira, daje Bogu pravo na vlast nad svom stvarnošću, kao što je rečeno u Otkrivenju 4,11. Kao Začetnik, On je u pravu kada daje svrhu i oblik svemu što je stvorio, ali i pravo da bića slobodne volje smatra odgovornima za kršenje tih namera i ciljeva, za stavljenje svoje volje ispred i iznad Božje.

Razmotri i ovo: Šta novozavetni pisci govore o Hristu kada kažu da je Stvoritelj, da je preko Njega stvoreno sve što je stvoreno? (Vidi Jovan 1,3.4; 1. Korinćanima 8,6; Kološanima 1,16.17; Jevrejima 1,2.3.10-12!).

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Istraži šta stvaranje znači u svakodnevnom životu? Tvoj zadatak: treba da usmeriš diskusiju prema praktičnim idejama da dela stvaranja postaju značajna, a posebno na području utvrđivanja Božje suverenosti u životu čoveka.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Po čemu se život koji priznaje Božju suverenost i Njegove zahteve razlikuje od života koji to ne priznaje?
2. Šta izveštaj o stvaranju u 1. Mojsijevoj otkriva o Božjoj nameri u tvom životu?
 - a. Poastoji li Božji plan za tvoje odnose? Ako postoji, kako izgleda?
 - b. Kakav je Božji plan bza tvoju ishranu?
 - c. Kako te izveštaj o stvaranju obaveštava kako treba da se ponadaš prema tvojoj prirodnoj sredini?
 - d. Da li stvaranje traži nešto posebno u tvom odnosu prema životinjama, posebno kada se radi o zlostavljanju životinja?
3. Šta ti izveštaj o stvaranju govori kako treba da se odnosiš prema Bogu?

4. Na koji način ćeš najbolje objaviti istinu o stvaranju u odnosu na Božje pravo suvereniteta, poštovanja, moći i obožavanja?

KORAK 4 – STVORITI

AKTIVNOST: Isus je govorio o brigama života koje mogu da uguše Božju Reč u tvom životu. Značenje stvaranja na taj način može da bude sahranjeno pod planinom obaveza koje imamo. Neka razred diskutuje kako savremeni život može da oslabi uticaj stvaranja na savest i na načine na koje se namerno suprotstavljamo tim uticajima?

DRUGA POUKA

Ključni tekst: Isaija 45,18.

Učenik će

Saznati: Priznati važnost planiranja u našem razumevanju stvaranja.

Osetiti: Prepoznati da Bog deluje svrsishodno, s posebnim namerama, čak i u svakom pojedinačnom slučaju u životu.

Učiniti: Potruditi se da upoznaš Božji plan za tvoj životi i da mu se podrediš.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Važnost uloge planiranja u našem razumevanju stvaranja
 - A. Koje dokaze o božanskom planiranju i svrsi možemo da nađemo u izveštaju o stvaranju?

- B. Na koje načine je Bog oblikovao i popunio izveštaj o stvaranju?
- C. Da je Bog stvarao preko procesa lišenih svrhe i planiranja, kakav bi to bio Bog?

II. Učiniti: Podložiti se Božjoj stvaralačkoj moći

- A. Kakvu promenu planirano stvaranje treba da unese u tvoj duhovni život?
- B. Kako da neguješ dublje poštovanje prema Božjoj stvaralačkoj i obnoviteljskoj sili?

III. Učiniti: Podložiti se Božjoj stvaralačkoj sili

- A. Na koji način tvoj život odražava Božju stvaralačku moć?
- B. Šta je trebalo da Bog oblikuje i i popuni u tvom životu i kako ti možeš da saraduješ s Njegovom namerom da te preobrazi?

Ukratko: Naše razumevanje božanskog planiranja prilikom stvaranja je važno, jer dramatično utiče na naš gledanje na Boga i na naš odnos prema Bogu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: U prvom poglavlju 1. Mojsijeve Bog je prikazan kao Stvoritelj s posebnim namerama i ciljevima s delima svoga stvaranja. Ukoliko verujemo da je Bog stvarao preko slučajnih, besmislenih procesa, takvo gledanje će promeniti naše razumevanje Boga na dramatski način.

Samo za učitelje: Izrazi svojim rečima misli sadržane u donjem tekstu. Posluži se zatim aktivnošću posle toga da pomogneš vernicima da razumeju važnost božanskog planiranja u njihovom životu.

Neki teolozi su zaključili da se šest dana u sedmici stvaranja dele na dva dela: oblikovanje i popunjavanje. U toku prva tri dana Bog oblikuje u grubim crtama naš kosmos svetlošću, vodom i suhom zemljom. U toku završna tri dana popunjava s mnogo više pojedinosti ono što je već bilo oblikovano. Prema tome, svetlosti se dodaju Sunce, Mesec i zvezde. Vode na Zemlji se popunjavaju raznim oblicima života, koji dobijaju svoj vrhunac stvaranjem čoveka šestoga dana.

Oblikovanje i popunjavanje pružaju dokaze o planu i nameri koje je Bog uneo u stvaralački proces. Mesec i Sunce dolaze da bi pomogli da se odrede granice vremena i godišnjih doba. Biljke i voćke su zamišljene kao hrana za životinje i za ljude, pa je prema tome ubijanje radi hrane bilo isključeno iz prvobitnog plana. Stvarajući dva ljudska bića raznog pola i sjedinjujući ih brakom, Bog je postavio okvire porodične strukture i odnosa.

Planiranje znači da je Bog stvarao svoja dela s posebnim namerama i svrhama. Bog ima pravo da propisuje način na koji će se Njegova dela stvaranja ponašati i načine kako će biti upotrebljena. Prema

tome, planiranje je usko povezano s Božjim pravom da vlada onim što je stvorio. Oblikujući i popunjavajući, dao nam je jednostavan osnov od kojega možemo da polazimo istražujući važnost božanskog planiranja u našem duhovnom životu.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Vaš zadatak je da istražite zašto plan i svrha stvaranja menjaju život hrišćanina.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Bog na ostrvima Galapagos (Prouči tekst u 1. Mojsijevoj 1,14-18!)

U prvom poglavlju Prve Mojsijeve nalazimo dokaz da je Bog stvarao s određenom svrhom i ciljem i da je svako Njegovo stvorenje bilo pažljivo planirano. U našem ključnom tekstu, na primer, nebeska svetla su bila načinjena da vladaju vremenom – danima, mesecima i godišnjim dobima, jer je sve to bilo određeno njihovim kretanjem. Danas, međutim, verovanje u teoriju evolucije upućuje izazov ideji o planiranju prirode. Darwinova posmatranja na ostrvima Galapagos imaće ključnu ulogu u razvoju njegove teorije porekla vrsta bez plana i svrhe, samo pod uticajem prirodnog odabiranja. Oslanjajući se na zaključke na osnovu Galapagosa, teolog Dejvid Hal postavlja važno pitanje: „Kakvu vrstu Boga možete da zamislite polazeći od onoga što je bilo neophodno da nastanu vrste na Darwinovom Arhipelagu

Galapagos?" On sam odgovara: „Bog Galapagosa je nemaran, ravnodušan, rasipan, skoro diabolčan. To nije vrsta Boga kojemu bi bilo ko bio sklon da se moli!" Koja vrsta Boga bi stvarala uz pomoć evolucionističkih procesa u kojima nema planiranja ni svrsishodnosti?

Neki teolozi tvrde da Bog nije ravnodušan prema zlu u prirodi, ali da je ograničen svojom prirodom, tako da je dobar, ali da Njegova moć ima svoje granice. Prema tome, iako želi da učini nešto protiv bola i patnji u svetu, On to jednostavno ne može.

Druga ponuđena mogućnost pretpostavlja da je Bog svemoguć, ali da je Njegova najveća želja da svemir dobije potpunu slobodu samoformiranja i samoodređivanja. Ova sloboda je Bogu mnogo važnija od nametanja neke vrste reda ili plana u svemiru. Zastupnici ovog mišljenja opisuju Boga kao biće koje svoju moć deli sa svemirom, tako da svemir postaje učesnik u svom stvaranju.

Treba mogućnost je deizam. Po ovom gledištu, Bog započinje sve prirodne procese, a onda se povlači iz njih kao neki nezainteresovani, daleki vlasnik. Iako taj Bog ima svu moć, pokazuje malo ili nimalo interesa za poslove ljudskog roda. Po ovoj konstrukciji, Bog nije voljan da učestvuje u bilo kojem procesu u zemaljskoj istoriji.

Uzimajući u obzir svaku od ove tri mogućnosti, čovek se mora pitati: „Zašto bih se, onda, morao moliti takvom Bogu?" Ako je Bog ograničen u svojoj moći, moja molitva će učiniti da On saoseća sa mnom, ali da ne može da mi pomogne. Ako je, opet, Bog odbacio sve planove i namere da bi sačuvao moju slobodu, zašto da se molim? On se i tako neće mešati u moju slobodu izbora i odlučivanja, zar ne? Zašto da se meša, ako ne postoji nikakav plan niti ikakva namera? I konačno, ukoliko se uzme u obzir deistička zamisao, zašto da se molim nekom nezainteresovanom Bogu?

Biblijsko stvaranje je osnovano na božanbskom planu, koji omogućuje Bogu da se stara, da se umeša, da poziva ljudski rod na odgovornost. Biblijska zamisao nas dovodi u vezu s Bogom kojemu možemo da se obraćamo u svojoj nevolji. Molitva pretpostavlja da postoji Bog koji se stara, koji ima plan i nameru, koji je

zainteresovan. Prema tome, molimo se zato što verujemo da Bog ima plan i nameru, i mi što želimo da pomognemo da se plan ispuni i namera ostvari. Izgleda da Dejvid Hal ima pravo.

Razmotri i ovo: Koje Božje osobine prepoznaješ u izveštaju o stvaranju, osobine koje te navode da mu se obratiš u molitvi?

KORAK 3 - PRIMENI

Samo za učitelje: Ono što verujemo o načinu na koji je Bog stvarao utiče na naša ostala verovanja. Posluži se donjim pitanjima da utvrdiš kako verovanje u stvaranje bez plana i namere utiče na naša verovanja na ostalim posručjima biblijske teologije. Razmotri sledeća pitanja i njihove elemente. Dodai i druga, osi9m ovih!

PITANJA:

Ukoliko nema plana ni namere prilikom stvaranja, kako bi takvo shvatanje Boga uticalo na naše razumevanje:

- molitve
- otkrivenja i nadahnuća
- prirode istine
- greha
- subote kao dana odmora
- pravednosti
- konačno suda i odgovornosti

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Naglasi da ono što verujemo o planu utiče na naše gledište o bogoslužjenju.

AKTIVNOST ZA RASPRAVU: Na suprotnom kraju spektra verovanja nalazi se verovanje o običajnom božanskom otkrivenju i o veri koja je samo društveno prikupljena kolekcija duhovnih ideja. Kako planiranje prilikom stvaranja utiče na naše poglede na veru? Kakvu promenu u naše obožavanje Boga će uneti verovanje u planiranje prilikom stvaranja?

TREĆA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva, prvo poglavlje

Učenik će:

Saznati: Ispitaće tekstualne dokaze koji pokazuju da je prvo poglavlje 1. Mojsijeve pisano kao istorijski prikaz.

Osetiti: Oceniti važnost raznih načina kojima se može pristupiti biblijskom tekstu.

Učiniti: Potruditi se da pristupi biblijskom tekstu onako kako on to traži bez uplitanja nebiblijskih ideja u proces tumačenja.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Istorijska autentičnost prvog poglavlja 1. Mojsijeve
 - A. Neki ljudi se pitaju da li je literarni oblik 1. poglavlja 1. Mojsijeve istorijski ili nešto mnogo simboličnije po svojoj prirodi, kao što je, nqa primer, poezija. Koji tekstualni dokazi nam pomažu da odgovorimo na to pitanje?
 - B. Kako nam jevrejska reč za dan pomaže da odgovorimo na ovo pitanje?

C. Kako nam jevrejska konstrukcija sa rečju „waw“ koja znači „ali“ ili „i“ pomaže da odgovorimo na ovo pitanje?

II. Osetiti: Strahopoštovanje prilikom pristupa Reči

A. Zašto je način kojim pristupamo biblijskom tekstu tako važan?

B. Kako da razvijemo osećanje strahopoštovanja i pobožnosti u pristupanju biblijskom tekstu?

III. Učiniti: Tumačiti pismo pismom

A. Kako da se bolje približimo biblijskom tekstu tako da ne pokvarimo njegovu poruku nebiblijskim idejama?

B. Kako da se približimo Bibliji i da je tumačimo poštujući njene uslove?

Ukratko: Način na koji se približavamo izveštaju o stvaranju određuje kako ćemo se približavati i ostalim delovima Biblije. Metoda tumačenja koja treba da učini da tekst postane prihvatljiviji savremenom umu ponekad je slična načinu na koji neki hrišćani tumače biblijski tekst da učine da subota kao dan odmora postane prihvatljivija društvu koje je okrenuto nedelji.

Tumačenje Biblije ne sme da bude pod uticajem ljudske želje, već treba da bude usredsređeno na napor da dozvolimo Bibliji da sama sebe tumači.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Kako postupamo prema biblijskom tekstu? Treba li da Biblija tumači sama sebe ili treba da uvezemo ideje savremenog društva da bismo poruku učinili što prihvatljivijom?

Samo za učitelje: Vaš je zadatak da pomognete vernicima da razumeju koliko je pravilno tumačenje Biblije važno za njihovu veru i duhovno rasteње.

Način na koji se približavamo tekstu može da ima veliki uticaj na poruku koju primamo. Kako način na koji prilazimo izveštaju o stvaranju utiče na poruku koju nam on upućuje danas?

Ukoliko tretiramo tekstove, imejle i pisma našeg bračnog druga ili poslovnog prijatelja sa istom ravnodušnošću ili nepoštovanjem kojim postupamo prema prvom poglavlju 1. Mojsijeve, kako će izgledati budućnost našeg braka ili posla? Isus je postavio isto pitanje kada je rekao: „Koji je među vama otac u koga ako niste zaište hljeba da mu da kaman? Ili, ako zaište ribu da mu da mjesto rube zmiju?“ (Luka 11,12) Ukoliko verujemo da je Bog nadahnuo poruke biblijskih pisaca, koliko slobode smemo da uzimamo sebi prilikom tumačenja teksta? Smemo li dane u izveštaju tumačiti onako kao što je otac u Isusovoj priči „ribu“ protumačio kao „zmiju“? Ili ćemo tražiti tekstualne dokaze o autorovim namerama da bismo protumačili izveštaj o stvaranju?

Početa aktivnost za diskusiju: Da li ste ikada bili u položaju da ste preneli neku poruku i da ste onda ustanovili da je primalac protumačio vaše reči na veoma slobodan način i tajko se udaljio od vašeg cilja s kojim ste uputili poruku? Kako ste se osećali posle tako „kreativnog“ tumačenja vaših reči?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Prvo poglavlje 1. Mojsijeve pruža nam upotrebljiv i razumljiv tekst da bismo ispitali način na koji se približavamo tekstu i kako ga tumačimo.

KOMENTAR BIBLIJE

- I. Prilagodljive činjenice nasuprot nepromenljivoj istini: izazov evolucije verovanju u stvaranje (Čitaj prvo poglavlje 1. Mojsijeve u razredu!)

Kreacionisti prihvataju 1. poglavlje 1. Mojsijeve kao neposredan istorijski izveštaj koji opisuje kako je Bog načinio svet za šest doslovnih, uzastopnih, neprekinutih dana. Savremena naučna teorija podiže prigovore tom gledištu, Posledica je da neki hrišćani pokušavaju da razreše taj nesklad.

Jedna alternativa odbacuje nadahnutost teksta, pripisujući izveštaje, kao što je izveštaj o stvaranju, čovekovo nenaučnoj prošlosti. Iako priznaju da je pisac izveštaja o stvaranju nameravao da objavi doslovnju, sedmodnevnu sedmicu stvaranja, tvrde da je pisac, naučno govoreći, bio u zabludi. Drugi pokušavaju da potvrde i nadahnuće Biblije i savremenu naučnu teoriju. Često tvrde da je prvo poglavlje neka vrsta literarnog izraza koji se razlikuje od istorijskog prikaza i tako nam dozvoljavaju da dane stvaranja shvatimo simbolički i u skladu s dugim hronologijama. Međutim, ovo gledište se suočava s nekim teškoćama kada se obratimo samom tekstu.

Prvo, kada se jevrejska reč za dan „jom“ u Starom zavetu pojavljuje s nekim rednim brojem, prvi, drugi i td, kombinacija uvek označava doslovni dan. Osim toga, prisutnost reči jutro i večer veoma otežava da odbacimo očigledno značenje: da pisac očigledno želi da izveštaj

čitamo kaohronološku istoriju sa stvarnim danima kao što su dani koje doživljavamo danas.

Drugo, postoji i jevrejska konstrukcija koja nosi naziv „Waw“ i koja je oznaka jevrejskih istorijskih prikaza. (Obično označava „i“ ili „međutim“) Upotrebljava se u priči koja iznosi niz uzastopnih događaja u nekom istorijskom narativu.

Svi istorijski prikazi u 1. Mojsijevoj, uključujući i prikaz o Potopu ili izveštaj o žrtvovanju Isaka, prožeti su ovom konstrukcijom. Nasuprot tome, one se retko pojavljuju u poeziji, kao što su Psalmi ili mudrosna literatura. Pošto prvo poglavlje upotrebljava preko 40 waw konstrukcija, imamo snažan dokaz da je autor želeo da se njegov izveštaj shvati kao istorijski prikaz. Međutim, zašto bi to bilo važno?

Promenjeno tumačenje prvog poglavlja 1. Mojsijeve pokušava da izveštaj o stvaranju učini prihvatljivijim savremenom umu na račun očiglednog značenja teksta, postavljajući pitanje o autoritetu Biblije. Kao takvo, ovo tumačenje ima mnogo sličnosti s pokušajima da se drukčije protumači jasno značenje teksta o danu odmora, suboti, a osobito naglašavanja da se radi o sedmom danu, tako da ova Božja zapovest postane prihvatljiva za društvo koje je orijentisano prema prvom danu, prema nedelji. Oni teolozi kao da se povode za srednjovekovnom praksom nekih Crkava koje priznaju da Biblija zapoveda svetkovanje sedmog dana, subote, ali tvrde da postoji i veći autoritet od Biblije, naime Crkva, koja može da tu zapovest protumači na drugačiji način. Drugi hrišćani, trudeći se da potvrde autoritet Biblije, a da istovremeno zaobiđu dimenziju dana odmora kao sedmog dana, unose razna tumačenja vrlo slična savremenim tumačenjima prvog poglavlja prve knjige Mojsijeve. Oni koji se trude da uzdignu autoritet biblijskog teksta, dok istovremeno žele da daju svoje tumačenje jasnim navodima tog istog teksta imaju mnogo više teškoća u svojim naporima od onih koji otvoreno odbacuju nadahnutost Biblije i odriču joj svaki autoritet.

Razmotri i ovo: Naučno znanje je uvek podložno promenama i prema tome, nikada nije nepromenljivo i apsolutno. Nasuprot tome,

mi verujemo da je Bog, pa zato i Njegova Reč, večno u pravu i da se ne mogu menjati. Zapazite ironiju ovog pitanja: Zašto neki hrišćani izokreću ove zaključke, i ponašaju se prema promenljivim naučnim saznanjima kao da su utvrđena, apsolutna istina, dok tekstovima Biblije pristupaju kao prema nečemu što je relativno i promenljivo? Iako ovakvo ponašanje izgleda kao napad na autoritet Pisma, šta odgovor na ovo pitanje otkriva o tome šta je u stvari cilj napada?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Veliki deo pouke za ovu sedmicu bavi se načelima tumačenja. Kako da pristupimo biblijskom tekstu? Da li da dozvolimo Pismu da nam nametne svoja pravila i načela tumačenja ili treba da prihvatimo savremene ideje, a posebno ideje naše kulture i vremena, da bismo bolje razumeli tekst? Kako da odgovorimo na ova pitanja koja imaju tako veliki uticaj na naše shvatanje biblijskog autoriteta u stvarnom životu i ponašanju?

PITANJA:

Naša pouka proučava povezanost prvog poglavlja prve knjige Mojsijeve sa Knjigom o Jovu, Psalmima i jevrejskim prorocima, ali i sa Hristovim učenjima.

1. U prvom poglavlju, koje dokaze vidite u tekstu da postoji izrazita namera pisca da se tekst shvati kao istorijski izveštaj?
2. Na koji način naš pristup tumačenju prvog poglavlja utiče i na naš pristup tumačenju drugih biblijskih učenja,

posebno na područjima u kojima se naš savremeni način života sukobljava s biblijskim načelima?

3. Zašto je važno da prvo poglavlje shvatimo u njegovom doslovnom značenju umesto da mu namećemo tumačenja koja se ne uklapaju u njegov okvir?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Ovo je poslednja prilika da naglasite vernicima koliko je važno da dozvolimo Pismu da samo sebe tumači.

AKTIVNOST: Uporedite načine na koji ljudi pokušavaju da zaobiđu istoričnost izveštaja o stvaranju s načinima na koji se trude da zaobiđu elemente istine o danu odmora, o suboti, ili o prirodi čoveka. Koje sličnosti zapažate u načinu na koji pristupaju biblijskom tekstu? Vidite li bilo koju razliku u pristupanju biblijskom tekstu? Šta nam to govori o važnosti načina na koji pristupamo tumačenju Pisma?

ČETVRTA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva, od 1. do 4. poglavlja

Učenik će:

Saznati: Otkriti kako 1. Mojsijeva, od 1 do 4, navodi najveći deo ključnih definicija i zamisli s kojima se srećemo u celoj Bibliji.

Osetiti: Shvatiti važnost teksta prva četiri poglavlja Biblije u oblikovanju ostale biblijske teologije.

Učiniti: Primeniti verovanje u stvaranje da bismo pokazali kakvu ulogu biblijski autoritet ima u našem stvarnom životu.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Prva četiri poglavlja – osnova Pisma

- A. Prva četiri poglavlja naglašavaju najveći deo ključnih definicija i zamisli na koje nailazimo u celoj Bibliji. Koje su to definicije?
- B. Na koji način se biblijski pisci služe izveštajima u 1. Mojsijevoj i u koje svrhe?

II. Osetiti: Ceniti zamisli o stvaranju

A. Shvatiti da nam nagoveštaji o stvaranju u drugim delovima Pisma pomažu da uvidimo važnost doktrine o stvaranju. Zašto takvo priznavanje jednostavno nije dovoljno? Šta je još neophodno i zašto?

B. Kako bismo mogli da bolje shvatimo način na koji se izveštaj o stvaranju upotrebljava da dalje razvija duhovne zamisli u celoj Bibliji?

III. Učiniti: Uticaj nauike o stvaranju na autoritet Božje Reči

A. Kako nečije verovanje u stvaranje utiče na njegovo verovanje u autoritet Biblije i u primenu tog autoriteta u životu?

B. Kako neko može svojim ponašanjem i načinom života da pokaže da veruje u stvaranje?

Ukratko: Naše razumevanje izveštaja o stvaranju je životno važno jer utiče na način na koji razumemo prirodu Pisma i nadahnute poruke biblijskih pisaca.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Stvaranje ima ključnu ulogu u razvoju teoloških biblijskih tema.

Samo za učitelje: Zašto se pisci Biblije tako redovno pozivaju na izveštaj o stvaranju? Prenesi vernicima da pravilno razumevanje izveštaja o stvaranju priprema čoveka da bolje shvati teološke dokaze kasnijih biblijskih pisaca i da tako pravilnije shvate i njihove poruke.

Postoji jedna veoma poznata priča o jednom ruskom caru koji je zatekao vojnika kako stražari na jednom neobeleženom mestu u vrtu dvorca. Kada ga je zapitao šta čuva, vojnik je odgovorio na nema pojma, ali da pravila službe zahtevaju da se straža nalazi na tom mestu. Cdar je pretražio stare zapise i otkrio da je pre mnogo godina carica Katarina Velika zasadila na tom mestu grm ruže i da je postavila stražara da ga čuva u toku prvih nekoliko dana. Međutim, naredba je ostala na snazi i posle smrti Katarine Velike i posle propasti ružinog grma. Zato poslednji stražar nije imao ni pojma koga čuva i zašto ga čuva.

Mnogi koji veruju u izveštaj o stvaranju vrlo su slični tom stražaru. Oni znaju da je izveštaj o stvaranju važan, ali ne znaju i zašto je važan. Verovanje u stvaranje za mnoge je postalo tradicija s malo poznatim značenjem. Zato je važno da vidimo, ne samo da se ostali deo Biblije služi podacima o stvaranju, već i da razumemo zašto se biblijski pisci služe tim podacima. Kako su oni razumevali prvo poglavlje i kako drukčije tumačenje prvog poglavlja utiče na poruke biblijskih pisaca koji su se služili izveštajem o stvaranju?

Početna rasprava: Šta je to u vašim verovanjima, društvenim običajima, porodičnim strukturama koje negujemo i čuvamo, ali

nismo u stanju da objasnimo zašto to činimo? Zašto je tako važno da bolje razumemo sve što činimo?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Stvaranje je deo veće zbirke biblijskih činjenica koje definišu zamisli upotrebljene u celoj Bibliji. Način na koji reazumemo stvaranje utiče na naše razumevanje celokupne biblijske poruke.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Prva četiri poglavlja Biblije: osnova naše vere
(Čitaj prva četiri poglavlja u razredu!)

Kada sistematski teolozi pišu sistematsku teologiju, obično započinju delom koji se zove „Prolegomena“. Prolegomena iznosi filozofske, teološke i istorijske pretpostavke autora i definiše parametre celog sistema teologije koja se iznosi. Kao adventisti sedmog dana, mi verujemo u jedinstvenu, nadahnutu podlogu Biblije: u Boga. Mi zato očekujemo da Biblija objavljuje jedinstvenu teološku poruku. Iako Biblija nije neki formalni sistem razmišljanja, ona čuva osnovnu doslednost svoje poruke i značenja. Zato se može smatrati da prva četiri poglavlja 1. Mojsijeve predstavljaju teološku prolegomenu za ostatak Pisma, definišući osnovne teološke zamisli s kojima se srećemo u Bibliji.

Za početak, prva četiri poglavlja objavljuju ko je Bog, ko je čovek, ideal njihovog međusobnog odnosa i prirodu stvarnosti. Druge zamisli

koje se ovde pojavljuju obuhvataju ulogu dodeljenu čovečanstvu u širem sistemu prirode, šta je pošlo po zlu između Boga i čoveka, božansko suđenje, spasenje i još mnogo više. Sve ove zamisli se prvi put pojavljuju u prva četiri poglavlja 1. Mojsijeve i onda se ponavljaju i razvijaju u daljem tekstu Pisma.

Na primer, u četvrtom poglavlju 1. Mojsijeve imamo prvu izričitu upotrebu pojma greh. Bog kaže Kajinu da ga „grieh vrijeba kod vrata“, da čeka da preuzme vlast nad njime (1. Mojsijeva 4,7). Greh je ovde opisan kao neka sila koja zarobljava, koja stiće vlast nad čovekom. To je mnogo više nego samo doneti pogrešnu odluku. Pavle posebno ponavlja tu misao o grehu koji zarobljava (Rimljanima 3.5.6), opisujući greh kao vlast pod kojom smo rođeni, i to sve zbog Adamovog greha. Mnogi pogrešno shvataju prirodu greha u Pismu, jer propuštaju da započnu istraživanje u prolegomeni i da na njoj osnivaju svoje razumevanje.

Prema tome, ne bi trebalo da predstavlja iznenađenje da se tekst u 1. Mojsijevoj, prva četiri poglavlja, proglašava mitskim po svojoj prirodi i da se ne priznaje istorijska verodostojnost događaja koju se u njemu opisuju. Međutim, ovo odbacivanje dovodi do problema, jer biblijski pisci, a posebno novozavetni pisci, ali i sam Isus – smatraju ove izveštaje istorijskim izveštajima. Ključna teološka tumačenja, nadahnuti od Boga, pretpostavljaju da su informacije u prva četiri poglavlja 1. Mojsijeve istorijske činjenice, a ne mitske izmišljotine. Prema tome, kada neko kaže da su tekstovi u prva četiri poglavlja Postanja mitski po svom karakteru, smesta potkopava ključne delove biblijske teologije odbacujući pretpostavke na kojima se one osnivaju.

Način na koji mi tumačimo prva četiri poglavlja 1. Mojsijeve , prema tome, ima veliki uticaj na naše razumevanje ostalih delova Pisma. Ukoliko su opisani događaji „mudro izmišljene bajke“, koje je pustila u promet religijska zajednica, a ne nadahnuti istorijski izveštaji, onda i ostatak Pisma dolazi pod znak pitanja. Ukoliko kasniji autori zasnivaju svoje teološke poglede, bar delimično, na prethodnim Pismima koja navodno nisu istorijski tračna, kako se, onda, možemo osloniti na njihove teološke zamisli? Biblija veru zasniva na stvarnim

istorijskim događajima, na Božjim delima u istoriji ove Zemlje. Samo mitske pretpostavke nisu dovoljno snažan temelj da se na njemu gradi prava vera. Da bismo bili u skladu s Pismom, moramo prihvatiti pretpostavke prolegomena (1. Mojsijeva 1-4) da ne bismo izopačili ili pogrešno protumačili ostatak biblijske poruke koja je osnovana na tim definicijama i pretpostavkama.

Razmotri i ovo: U čemu je važnost činjenice da nadahnuti pisci i Hristos smatraju navode u 1. Mojsijevoj, 1-4, stvarnom istorijom? Kako bi prihvatanje ovih izveštaja kao mitskih izmišljotina uticalo na verodostojnost učenja koja iznose ti isti biblijski pisci i sam Hristos, kao prave osnove za duhovno rasteenje?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Ovaj deo pouke zahteva marljivo istraživanje od strane učitelja da bi se upoznao s velikim temama u Knjizi o Jovu, s kontekstom Psalama, proroka i samog Isusa. Nije dovoljno samo primetiti, na primer, da Isus spominje stvaranje i da potvrđuje njegovu istoričnost. Kako se Isus poslužio istoričnošću teksta u 1. Mojsijevoj, 1-4, da objasni jedan širi teološki kontekst?

PITANJA:

Imajući na umu da naša pouka traži vezu između 1. Mojsijeve, prvog poglavlja, i Knjige o Jovu, Psalama i jevrejskih proroka, pa i učenja samoga Isusa Hrista, odgovori na sledeća pitanja:

1. Šta je osnovna poruka Knjige o Jovu, raznih Psalama, naše pouke, i kako svaki biblijski pisac upotrebljava stvaranje da bi uspeo da oblikuje svoje šire izlaganje?
2. Ukoliko bi se tekst u prvom poglavlju 1. Mojsijeve mogao shvatiti doslovno jedino u smislu da pokazuje da je Bog osnovni uzrok svega što postoji, ali da nauka pokazuje da je Bog u stvarnosti stvarao samo putem polagane evolucije, kako bi to uticalo na poruke u Jovu, u Psalmima, u učenjima samoga Isusa Hrista?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Sledeća aktivnost za raspravu treba da ohrabri vernike da razmatraju posledice sledećih pitanja: Ukoliko su Isus i drugi biblijski pisci pod nadahnućem smatrali da je izveštaj prva četiri poglavlja istorijski tačan, kako, onda, naš pogled na stvaranje utiče na naše verovanje u autoritet Biblije?

AKTIVNOST:

Raspravljajte o tome kako aktivni i snažni biblijski autoritet deluje u životu vernika. Koju ulogu treba Pismo da ima u njihovom životu? Kako ono što verujete o stvaranju utiče na ulogu biblijskog autoriteta u vašem životu?

PETA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 9,4-6.

Učenik će:

Saznati: Otkriti koliko je stvaranje važno za hrišćanski moral i etiku,

Osetiti: Iskusiti razliku između morala osnovanog na stvaranju i morala osnovanog na evoluciji.

Učiniti: Naučiti da živiš životom samopožrtvovne službe, a posebno u vezi sa onima nad kojima imaš neku vrstu vlasti.

Kratak pregled pouke

- I. Saznati: Važnost stvaranja za moral
 - A. Kakvu promenu naše verovanje u poreklo unosi u naš moral i našu etiku?
 - B. Razmotrite ulogu relativizma u etici. U kojoj meri verovanje u stvaranje omogućuje i oblikuje ovu raspravu?

- C. Objasni doktrinu o ljudskom dostojanstvu i njegovoj ulozi u hrišćanskom životu.
-
- II. Osetiti: Negovati lično iskustvo o tome kako stvaranje oblikuje nečije shvatanje morala
 - A. Šta razne posledice stvaranja iili evolucije na moral znače za mene lično?
 - B. Kako moje verovanje u stvaranje oblikuje moju svest o vlastitoj vrednosti i moj pogled na vrednost drugih ljudi?
 - C. Kako, opet, to gledište treba da me nadahne da postupam prema osobama s kojima dolazim u dodir?
-
- III. Učiniti: Živeti životom samopožrtvovne službe
 - A. Kako primenjujem moralna načela naddahnuta stvaranjem u svom životu?
 - B. Koji su neki od načina na koje moje verovanje u stvaranje može da mi pomogne da postanem nesebičniji i spremniji da služim bližnjima, posebno onima nad kojima imam neku vrstu vlasti?

Ukratko: Ono što verujemo o poreklu ima značajne moralne posledice. Moral nadahnut stvaranjem podstiče verovanje u utvrđena merila dobra i zla i poziva nas da se poslužimo svojim pravom da služimo drugima i da štitimo one nad kojima imamo neku vrstu vlasti. Evolucija, nasuprot tome, nadahnjuje na korišćenje nečije vlasti i moći, na iskorištavanje i iscrpljivanje slabijih da bi se unapredili vlastiti interesi.

KORAK 1 - MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Ono što neko veruje o poreklu ima značajne moralne posledice.

Samo za učitelje: Naglasi da verovanje u stvaranje, onako kako je opisano u prvom poglavlju 1. Mojsijeve, postavlja osnovu za značajno drugačiju vrstu morala nego što je moral propisan evolucijom.

Otkako je Čarls Darwin objavio svoju raspravu o evoluciji, vodi se žestoka diskusija o tome propisuje li evolucija svoj moral. Uopšteno govoreći, nije obavljeno mnogo teoloških istraživanja da bi se dobio odgovor na to pitanje, ali je zavladao veliko uzbuđenje u širokim krugovima zbog tvrđenja da darvinizam deluje kao otrov za tradicionalni judeo-hrišćanski moral i etiku. Od 1950. godine, mala ali značajna grupa mislilaca pozabavila se pitanjem kako teorija o evoluciji deluje na tradicionalnu etiku.

Džulijan Haksli je tvrdio da je moral sam po sebi proizvod evolucije i da zato „svako merilo dobra i zla mora na neki način da bude povezano s kretanjem tog procesa kroz vreme“. Ova rasprava je pokazala da evolucionistički pogled na svet daje prednost relativizmu u moralu. Ovo gledište je, međutim, predstavljalo samo početak uticaja evolucije na moral. U toku sledećeg koraka u ciklusu učenja mi ćemo uporediti različite moralne posledice primene prvog poglavlja 1. Mojsijeve i Darwinove teorije.

Početa aktivnost za diskusiju: Ako neko uzme etička načela 1. Mojsijeve, prvo poglavlje, ili evolucije ozbiljno, u kojoj meri kreacionista treba da se ponaša drukčije od evolucioniste?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Stvaranje daje osnovne elemente hrišćanskog morala, a posebno zamisao o svetosti i dostojanstvu ljudskog bića. Stvaranje uvodi etiku lične snage koja poziva na služenje umesto na iskorišćavanje onih koji imaju manje moći od nas, bez obzira radi li se o ljudima ili životinjama.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Obličje Božje i snaga razuma
(Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 9,4-6 u razredu!)

Kada je Bog zapovedio ljudima da ne jedu ploda jednog drveta, vidimo da je čovek opisan kao biće koje ima karakteristike koje nedostaju životinjama. Duh proroštva dodaje: „Prva velika moralna pouka upućena Adamu bila je pouka o samoodricanju. Uzde vladanja sobom bile su stavljene u njegove ruke. Prosuđivanje, razum i savest trebalo je da dobiju prevlast.“ (Review and Herald, 24. februar 1874) Na taj način su ljudi uzdignuti iznad životinja, zato što im je bila darovana jedinstvena sposobnost da prepoznaju mogućnosti slobodne volje i da ih osene na osnovu višeg merila od svojih ličnih želja i potreba. Izveštaj o stvaranju predstavlja osnovu za uspostavljanje Božjeg prava da nam postavlja autoritativne zahteve.

Hrišćanstvo ima dugu tradiciju izjednačavanja Božjeg obličja sa snagom razuma. Izazov ovom gledištu je došao od evolucioniste Džeimsa Rahelsa, koji tvrdi da se razum morao razvijati dodatno i da zato nije jedinstven ljudskom rodu. Mi jednostavno imamo više razuma i *razlikujemo se od životinja samo kvantitativno*. Jasno je da treba ponuditi neku bolju karakteristku od razuma po kojoj bismo se razlikovali od životinja. Drugi evolucionista, Robert Rajt, priznaje da su ljudi jedinstveni po svojoj prirodi, zato što jedino ljudi imaju moralnu svest. Naša moralna svest je zaista jedinstvena i odražava Božju moralnu svest. Prema tome, postojanje moralne svesti izgleda da sačinjava suštinu ideje o čovekovom stvaranju po Božjem obličju, a posebno kada se ta zamisao poveže s vladavinom.

Dva problema se pojavljuju na osnovu ideje da smo stvoreni po Božjem obličju. Prvi je svetost čovekovog života. Tekst u 1. Mojsijevoj štiti čovekov život od zahvata čoveka ili životinje, upravo zato što je čovek stvoren po Božjem obličju. Nešto o biću koje je stvoreno po Božjem obličju stvara osnovu da se ubistvo smatra morlano pogrešnim činom. Prema tome, judeo-hrišćanska etika kao da je sklona da pruži viši nivo moralne zaštite ljudskom biću, nego onome koje pripada životinjskom svetu. Prema tome, ako kuća gori i ti možeš da spaseš ili psa ili bebu, mi ćemo izabrati bebu kao biće koje ima veće pravo na zaštitu kao nosilac Božjeg obličja.

Još jedna moralna suprotnost se može ugraditi između 1. Mojsijeve, prvo poglavlje, i evolucije. U evoluciji, vlastiti interes je vladajuće pravilo. Jači se ne prilagođava slabijenu nego ga iskorišćava kao plen. Međutim, u pretpotopnom stvaranju, nije bilo plena i iskorišćavanja. Umesto toga, Adam i Eva su „služili prirodi i štitili je“, služeći se svojom silom da neguju, a ne da koriste. „Služiti i štititi“ je doslovan prevod jevrejskog teksta u 1. Mojsijevoj 2,15.

Ljudska vlast je imitirala božansku vlast, bar po načinu. Već u prvom poglavlju možemo da vidimo moralno načelo samoodricanja radi dobra drugih, kao što je opisano u Filibljanima 2,5-7. Biti po božanskom obličju, prema tome, ne znači samo imati vlast i silu da moralno procenjuješ odluke, već znači živeti životom posvećenim neizrabljivanju, samopožrtvovanoj službi svetu oko nas. Iskorišćavati

bilo koga od Božje dece fizički, seksualno ili emocionalno je mnogo darvinističkije po svojoj prirodi i kvari Božje obličje.

Razmotri i ovo: Ako kažemo da je Bog stvarao po evolucionom sistemu, kako takavo gledište može da promeni osnove našeg gledanja na ljudsko dostojanstvo i vrednost?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Ono što verujemo o poreklu utiče na način na koji donosimo odluke sada. Stvaranje nas poziva na samopožrtvovnu službu, dok evolucija poziva da budemo najsposobniji koji će preživeti. Sledeća pitanja su određena da pokažu te razlike:

PITANJA:

Ako neko dosledno živi po načelima prvog poglavlja 1. Mojsijeve ili evolucije, na koji način će se kreacionista ponašati drukčije od evolucioniste:

- u porodičnom životu?
- u profesionalnom životu?
- u društvenoj zajednici?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Ova aktivnost uzima prethodna pitanja i postavlja ih na lični nivo. Pozovite svakog učenika da misli o značenju tih pitanja u svom stvarnom životu i načinu života. Posluži se sledećom aktivnošću da pozoveš na uživljanje, čak mi kada odgovore ne daju glasno.

Aktivnost za raspravljanje: Kako mogu da se više okrenem stvaranju, da živim nesebičnim životom službe *blagosiljanja drugih*:

- u mom domu?
- U mom profesionalnom životu?
- U mojoj društvenoj zajednici?

ŠESTA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 3,1-6.13.

Učenici će:

Saznati: Istražiti Sotonin prvobitni napad na ljudski rod i analizirati dinamiku iskušenja s kojim su se suočili Eva u Edemu i Hristos u pustinji.

Osetiti: Oseniti važnost poverenja u Božju Reč, čak i onda kada posmatranja i iskustva dolaze u prividni sukob s Rečju.

Učiniti: Odlučiti se za poverenje u Božju Reč više nego u svoje mišljenje i opažanja.

Kratak pregled pouke

- I. Saznati: Dinamika Sotoninog prvobitnog napada
 - A. Šta možemo da naučimo, preko priče o Evi, o dinamici Sotoninih iskušenja?
 - B. Slično tome, šta nam iskušenja kroz koja je Hristos prošao otkrivaju o Sotoninim lukavstvima i o snazi koju nam Bog daje da pobedimo iskušenja?
- II. Osetiti: Imati više poverenja u Božju Reč nego u svoja čula

- A. Kako nam priča o Evi pomaže da više cenimo Božju Reč?
- B. Zabranjenom plodu bi se Eva lakše oduprla da je bio truo ili gorak. Ni greh nas ne bi iskušavao kada se ne bi pokazivao kao sladak. Kako da u nama razvijemo želju da se odupremo toj „slasti“ bez obzira koliko nam greh izgleda privlačan?

III. Učiniti: Predati svoje puteve Bogu

- A. Kako bi se mogao potpunije mogao osloniti na Božju Reč?
- B. Na koje načine bi mogao da dozvoliš Bogu da mnogo potpunije i savršenije živi svoj život i svoju Reč u tvom životu?

Ukratko: Prvobitni Sotonin napad na našoj planeti pokazuje važnu dinamiku u procesu iskušenja. Sotona je učinio da Eva oseti nesklad između svoga gledanja na zabranjeni plod i Božje naredbe da ne jede taj plod. Evino rešavanje toga sukoba može da nam pokaže kako i mi danas možemo da na pogrešan način rešavamo problem iskušenja.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Razumevanje problema i dinamike svih iskušenja pomaže nam da se bolje osposobimo za uspešan duhovni život. Ova dinamika je opisana u izveštaju o padu u greh u trećem poglavlju 1. Mojsijeve.

Samo za učitelje: Naglasi vernicima da je naše razumevanje greha, spasenja, dinamike iskušenja pod velikim uticajem načina na koji pristupamo istoričnosti teksta 1. Mojsijeve.

Priča o Evi i zmiji je klasična, čak i u svetovnim literarnim krugovima. Koliko će priča uticati na nas u velikoj meri zavisi da li je smatramo istoričnom ili ne. Ukoliko prva tri poglavlja 1. Mojsijeve nisu osnovana na istorijskim činjenicama, to bi značilo da je pisac 1. Mojsijeve sam konstruisao svoja verovanja na osnovu kombinacije svoje mašte i prastare kulture. Takva konstrukcija bi, onda, ukazivala da naša verovanja nisu osnovana na stvarnim otkrivenjima od Boga, već na ljudskoj mašti. Nasuprot tome, ako su prva tri poglavlja istorijski tačna, onda Bog zaista deluje u istoriji, otkriva ljudima svoje planove i namere, ali ih smatra odgovornima za način na koji reaguju na Njegova otkrivenja.

Prva tri poglavlja 1. Mojsijeve imaju ključnu ulogu u određivanju koliko je autoritativna Božja Reč za nas kao vernike. Izveštaj o padu u greh osvetljava napetost koja se pojavila između iskustva stvorenja i božanskog otkrivenja. Ova dinamika percepcije nasuprot božanskoj Reči ima ključnu ulogu u izveštaju o padu u greh u 1. Mojsijevoj.

Početna aktivnost za raspravu: Opiši položaj u kojemu si se našao kada si ustanovio da te tvoja čula varaju – vreme kada si video, osetio nešto što se pokazalo kao pogrešno. Šta ti to govori o tome koliko se možemo osloniti na svoje percepcije, na svoja čula?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Dinamika iskušenja prilikom pada Eve u greh omogućava bogat uvid u naš duhovni život. Ova dinamika je

pokazana i u iskušenjima s kojima se Hristos suočavao u pustinji i objašnjava se u sledećem komentaru.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Ne živi čovek o samom hlebu
(Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 3,1-6 u razredu!)

U 1. Mojsijevoj 2,16.17. Bog kaže čoveku da će, ukoliko bude jeo sa zabranjenog drveta, „sigurno umreti“. Lukava zmija pita zavodnički lako pitanje – da li je Bog zabranio uzimanje ploda sa svih drveta – da bi naveo Evu da zamisli stvarno pitanje: „Zašto je Bog zabranio jedenje ploda s ovog jednog drveta?“ Svrha pitanja je bila da u Evinom srcu probudi nezadovoljstvo protiv Boga. Pošto je drvo bilo deo stvorenog sveta koji je sam Bog proglasio veoma dobrim, zašto bi sada trebalo da bude zabranjeno za upotrebu?

Eva odgovara zmiji, navodeći zabranu i kaznu, ali navodi još jedan razlog zašto se drvo ne sme ni dirati. Zmija odgovara da Eva neće umreti, nagoveštavajući time da Bog nije rekao istinu da bi je sprečio da postane slična Bogu. Zmija obećava da Eva može da dostigne taj položaj, ali neposlušnošću. Pošto ishod razgovora zavisi od Evinog verovanja da joj Bog nije rekao istinu, šta ju je navelo da prihvati tvrđenja kao istinita?

U 1. Mojsijevoj 3,6 Eva analizira zabranjeno drvo. Primećuje da je plod dobar za jelo, da predstavlja uživanje za oči, ali i da je vrlo poželjan radi znanja. Drvo izgleda zdravo, a ne smrtonosno. Ona oseća nesklad između svojih posmatranja i Božjeg otkrivenja. Osim toga, iako to nije izričito rečeno u biblijskom tekstu, lukavo stvorenje je izgleda steklo svoju sposobnost govora jedući plod sa zabranjenog drveta i tako doprinelo da Eva pomisli da Božja Reč nije tačna. Zmija kao da je želela da kaže Evi: „Ako je jedenje ploda sa zabranjenog

drveta omogućilo meni da govorim, šta će ono tek učiniti za tebe koja nosiš Božje obličje? Ti ćeš sigurno postati slična Bogu." Za Evu, ovaj dokaz je bio ubedljiv. I tako je Eva bila prisiljena da bira između svojih posmatranja i analiza i Božje Reči. Izabrala je svoje sposobnosti i tako se pobunila protiv Božje Reči i vladavine.

Sotona je pokušao da iskuša Isusa na isti način. U Mateju, treće poglavlje, prilikom krštenja, Bog je glasno progovorio s Neba, potvrđujući identitet Isusa kao Božjeg Sina. U Mateju, četvrto poglavlje, Isus ulazi u pustinju i posti 40 dana. Može se pretpostaviti posle četrdeset dana bez hrane, bez ikakvih udobnosti, da Isus nije izgledao kao Božji Sin, niti da se tako osećao. Prema navodu Duha proroštva, kada se Sotona pojavio, učinio je to kao anđeo svetlosti, a Pavle nas upozorava da će se tako pojavljivati i pred nama (2. Korinćanima 11,14). Prvenstveni cilj Sotoninog pojavljivanja je bio da uputi izazov rečima koje je Bog izgovorio šest sedmica pre toga. Kao da je hteo da kaže Isusu: „Ne možeš se ti osloniti na reči koje su bile izgovorene pre šest sedmica prilikom tvog krštenja. Učini nešto materijalno i čudesno da dokažeš samome sebi da si Božji Sin!“ Ukoliko bi se oslonio na svoju ljudsku prirodu, zaista bi mogao da zaključi da Božje Reči ne odgovaraju istini. I slično Evi, Isus je morao izabere između svojih iskustava i zaključaka i jasnih Božjih reči. Tek kada to uzmemo u obzir možemo da odredimo važnost Njegovog odgovora: „Ne živi čovjek samo od hljeba, nego od svake riječi koja izlazi iz usta Božjih!“ (Matej 4,4)

Razmotri i ovo: Pošto je Isus bio kušan u svemu u čemu smo i mi kušani (Jevrejima 4,15), kako ti kušanje Eve i Hrista pomaže da bolje razumeš duhovna pitanja uključena u tvoje kušanje?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Uz pomoć sledećih pitanja povedi vernike da se umesto teoretskog filozofiranja suoče sa svojim ograničenjima u zapažanju i analiziranju.

PITANJA:

1. Kako je Sotona pokušao da falsifikuje Božju Reč da bi te naveo da se osloniš na svoja zapažanja i analize umesto na Božju Reč? Šta ćeš ti izabrati i zašto?
2. Da li su ljudske analize i posmatranja dovoljno verodostojni da nadmaše Božju Reč i da steknu tvoje poverenje? Ako ne, zašto ne?
3. Zašto je važno šta biram – svoja posmatranja ili Božju Reč? Šta nam treće poglavlje 1. Mojsijeve govori o odgovornosti?
4. Kako se međusobno odnose odgovornost i blagodat u trećem poglavlju 1. Mojsijeve?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Želeli bismo da završimo ohrabrujućim rečima. Naglasi potrebu i radost oslanjanja na Božju Reč.

Aktivnost za diskusiju: Šta bih mogao da učinim što bi mi pomoglo da izgradim poverenje u Božju Reč, prećutno i potpuno, čak i onda kada izgleda da se ona suproti našim čulima?

SEDMA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 3,16-19.

Učenik će:

Saznati: Prepoznati razliku između opšteg otkrivenja, prirode i posebnog otkrivenja.

Osetiti: Shvatiti kako poruke prirode, iako nedovoljno jasne, ipak mogu da nam pomognu da bolje razumemo ko je Bog i ko smo mi u odnosu na Njega.

Učiniti: Dozvoliti da nas granice prokletstva nauče ograničenjima koja su nam postavljena kao stvorenjima i našoj zavisnosti od Boga.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Ošte nasuprot posebnom otkrivenju
 - A. Šta smo mogli da naučimo o Bogu na osnovu prokletstva u Edemu?
 - B. U čemu je razlika između opšteg i posebnog otkrivenja?

II. Osetiti: Shvatiti ograničenja koja imamo kao stvorenja

- A. Na koji način nas edemska osuda suočava s ograničenjima koja imamo kao stvorenja?
- B. Kako nam te osude, uprkos svojim ograničenjima ili, možda, upravo zbog njih, pružaju utehu i sigurnost u ovom razjedinjenom svetu?

III. Učiniti: Živeti u okviru svojih ograničenja

- A. Kako biste mogli naučiti da se odnosite prema Bogu dok se lično suočavate s ograničenjima sadržanim u edemskom prokletstvu?
- B. Na kojem području života bi mogao da naučiš da se potpunije osloniš na Boga nego do sada?

Ukratko: Bog nam se otkriva preko posebnih otkrivenja, ali i preko prirode na ograničeniji i opštiji način. Opšte otkrivenje preko prirode šalje nam nejasne poruke o Bogu. Jov nam daje neku perspektivu zašto se događaju zla u prirodi; ipak, Bog daje svoju dozvolu da se zla događaju! Razlog za ta događanja je u tome što se ljudski pad može pripisati, bar delimično, ljudskoj želji da pređe granice koje su postavljene stvorenjima i da se uzdigne do nivoa božanstva, zajedno s Bogom. Božje popravne mere su donele prokletstva koja su povećala ljudska ograničenja. Ta ograničenja nam pomažu da lakše shvatimo da nikada ne možemo postati božanstva i da prepoznamo svoju potrebu da se oslonimo na Boga koji je viši i moćniji od nas,

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteñju: Priroda nam šalje nejasne poruke o Bogu zahvaljujući našem padu u greh, sotonskoj aktivnosti i našoj grešnosti. Bilo kako bilo, priroda ipak otkriva milostivog Boga punog ljubavi, iako moramo da živimo izloženi edemskim prokletstvima.

Samo za učitelje: Podseti vernike da, iako nam priroda može pokazati činjenice o Bogu, ko je On, nejasne poruke prirode postavljaju oštra ograničenja u tome koliko možemo tačno saznati o Bogu preko prirode.

U šesnaestom i sedamnaestom stoleću, takozvana prirodna teologija je bila omiljena među hrišćanskim intelektualcima. Ovo usmerenje na prirodnu teologiju izazivalo je velike rasprave o tome koliko možemo da saznamo o Bogu proučavajući prirodu. Većina protestanata je bila pesimistički raspoložena u vezi sa mogućnostima prirodne teologije da nam otkrije Boga, zahvaljujući svome verovanju da su i priroda i ljudski razum pomračeni grehom. Ove rasprave oko prirodne teologije ipak su dovele da se uoči razlika između dva vida otkrivenja: opšteg i posebnog. Opšte otkrivenje se odnosi na one karakteristike Boga koje se mogu prepoznati proučavanjem prirode. Opšte otkrivenje se smatra ograničenim u onome što nam otkriva. Pavle je dao samo dve nevidljive Božje osobine koje i neznabošci mogu da prepoznaju preko prirode: Njegovu večnu silu božanstvo (Rimljanima 1,19.20). Nema sumnje, mi možemo da saznamo i više, ali ostaje jasno da opšte otkrivenje može da bude nejasno zahvaljujući nejasnim porukama prirode.

Nasuprot tome, posebno otkrivenje je oblik otkrivenja u kojemu Bog šalje određene, jasne informacije ljudima preko proroka, snova, viđenja i neposredno izgovorenih reči. Izgleda da je veliki deo takozvane prirodne teologije posebno otkrivenje pripisivao prirodi, pa je tako priroda jasnije svedočila o Bogu nego što joj je to bilo svojstveno. Međutim, čak i prisutnost katastrofa, bolesti i nesigurnosti u ovom svetu može da posvedoči o Božjoj ljubavi i blagodati.

Početna aktivnost za diskusiju: Ispričaj neko iskustvo u kojemu se nešto naizgled negativno pokazalo kao blagoslov u tvom životu. Šta taj ishod govori o načinu kako treba da primamo teškoće i nevolje u svom životu?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Dok treće poglavlje 1. Mojsijeve sadrži prvo jasno evanđeosko obećanje, prokletstvo izrečeno čoveku i zemlji i dalje ima otkupiteljsku ulogu u ljudskom iskustvu i zato svedoči o Božjoj blagodati i ljubavi.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Trnje, čkalj i smrt: prokletstvo koje govori o ljubavi (Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 3,16-19 u razredu!)

„Nebesa kazuju slavu Božju“ – kaže psalmista, ali ko je prepoznao tu poruku? Sledbenici animizma često s mnogo većim strahom gledaju na Boga, jer smatraju da je priroda hirovita i nesigurna. Hoće li budućnost doneti poplave ili sušu? Hoće li se moje dete razboleti i umreti ili će odrasti i postati čovek? Katastrofa i blagoslov za njih izgledaju samo za dlaku udaljeni jedno od drugoga.

Vatreni darvinista nije u izrazito boljem položaju. Koja vrsta Boga će smišljeno stvarati putem nekih slučajnih, patnjama ispunjenih procesa? Dejvid Hal, kao što je već bilo rečeno, smatra da je „Bog s Galapagosa“ – Bog slučajnih evolucionih procesa – nepažljiv, rasipan, ravnodušan. Drugi teolozi smatraju da evolucija (teološka) prikazuje Boga kao dobrog, ali ograničenoga u moći. On ne može da ukloni patnje i zlo, iako pati zajedno s nama. Bilo jedno ili drugo, izgleda „da nemamo vrstu Boga kojemu bi bilo ko bio sklon da se moli.“ – kaže Ha.

Sa druge strane, oni koji veruju u stvaranje vide osnovni red i racionalnu strukturu u prirodi koja svedoči o inteligentnom Stvoritelju. Psalmi 8. i 19. govore o tome. Verovanje u stvaranje ima ključnu ulogu u razvoju naučne metode, jer oni naučnici koji veruju da Bog stvara na uredan, razumno razumljiv način, veruju i da su rezultati stvaranja predvidivi. Uprkos uticaju greha – katastrofe, bolesti i slično – naučni i i dalje prepoznaju osnovni red i logiku u prirodi. Priroda i dalje ima dva lica: jedno nasumičnih zala i drugo božanskog reda i planiranja.

Međusobno suprotne poruke koje se dobijaju iz prirode navode na važna pitanja o Bogu, a posebno u odnosu na teodiciju – božansko providenje. Kako bi priroda mogla da svedoči o dobrom Bogu kada bebe i dalje umiru? Adventisti sedmog dana prihvataju načelo velike borbe između dobra i zla da bi pomogli da se objasni višeznačna poruka prirode. Na osnovu Jovove priče, mi pripisujemo prirodne katastrofe uošte posledicama greha ili neposredne sotonske aktivnosti. Međutim, takvo razmišljanje ipak ne objašnjava na odgovarajući način sudove u trećem poglavlju 1. Mojsijeve. Pošto je Bog izrekao prokletstva, uključujući i smrt, ljudima i celoj zemlji, izgleda da moramo pribegavati i nečemu širemu od same sotonske

aktivnosti da bismo objasniti zla u prirodi. Zašto je Bog nametnuo čkalj, čičke i smrt?

Možda bi se moglo dokazivati da je osnovni problem s Adamom i Evom bio njihov propust da priznaju i da prihvate da su stvorenja s ograničenjima koja žive pod božanskim suverenitetom. Oni su pokušali da premaše svoje granice kao stvorenja i da budu kao Bog, bez ograničenja. Prema tome, Božja disciplinska delatnost je morala da se pozabavi prestupom; pa je Bog izrekao prokletstvo, povećavajući nivo ograničenja nametnutih ljudskom rodu s ciljem da se ojača ideja da smo samo ograničena stvorenja u potrebi za Božjim suverenitetom. Pošto Bog nije proizveo sva zla u prirodi, On je dozvolio ljudskom rodu da krene za svojim izabranim vođom, Sotonom, ali ipak ne bez zaštitnih ograničenja. Prema tome, mi dobijamo mešovite poruke o prokletstvu i blagoslovu sa ovoga sveta; ali, kada se shvati kao disciplinska mera, čak i prokletstvo može da govori o Bogu punom ljubavi, koji se trudi da nam pomogne da ponovo uspostavimo odgovarajući odnos s Njime. Prema tome, čak i mešovite poruke prokletstva odražavaju blagodat, isto toliko koliko i prvo otkupiteljsko obećanje u 1. Mojsijevoj 3,15.

Razmotri i ovo: Pavle govori o tome da ima „trn u telu“, koji Bog neće da ukloni. Umesto toga, Bog kaže Pavlu da će se Njegova sila usavršiti preko Pavlove slabosti – trna u telu. Pavle je tako upotrebio trn kao oruđe na uvežba sebe da „trnje“ vidi kao disciplinsku meru blagoslova koja nam pomaže da shvatimo da je poslušnost Bogu neophodna. Koji su to „trnovi“ koje bi mogao da pretvoriš u duhovna oruđa, koja će te naučiti da se više osloniš na Boga?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Naša pouka za ovu sedmicu se ukratko pozabavila prizorom izricanja prokletstava u 1. Mojsijevoj 3,8-21. To je prvi

biblijski primer da Bog vodi „istražni“ sud. Zapazi redosled: prvo, Bog obavlja istragu; a tek onda donosi presudu.

PITANJA:

1. Zašto je Bog prvo obavio istragu? Zašto jednostavno nije došao i objavio krivcima da su krivi i tako brzo završio celi proces?
2. U čemu je bila svrha proglašavanja ljudi odgovornima za prestup u trećem poglavlju 1. Mojsijeve? Da li je to bila disciplinska mera? Otkupiteljska? Kaznena? Šta u celoj priči daje podršku tvom odgovoru?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Mi živimo u svetu koji nas poziva da zanemarimo, čak i odbacimo, svoja ograničenja. Ipak, deo pravilnog odnosa prema Bogu zahteva da priznamo Njegov plan i ograničenja koja nam je propisao i koja smo dobili već samim stvaranjem?

Aktivnost za diskusiju: Na koje načine si sklon da zanemariš ograničenja koja ti je Bog propisao u životu i kako da bolje prepoznaš svoje potrebe za Njegovom suverenom vlašću u tvom životu?

OSMA POUKA

Ključni tekst: Jevrejima 1,2.3; Kološanima 1,16.17.

Učenik će:

Saznati: Shvatiti zašto je Božje održavanje sveta tako važno za naš duhovni život.

Osetiti: Oceniti važnost Božje sile održavanja za duhovni život.

Učiniti: Potruditi se da se što potpunije osloniš na Božju silu održavanja u svom životu.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Božje održavanje sveta
 - A. Koja vrsta Boga nastavlja da održava ono što je stvorio?
 - B. Na koji način Božje trajno održavanje svega što je stvorio otkriva Njegov cilj i Njegovu volju?

II. Osetiti: Ceniti Božju silu održavanja

- A. Koju promenu će činjenica da Bog održava dela koja je stvorio uneti u naš odnos s Njime?
- B. Uporedi Božji plan stvaranja s evolucionističkim modelom u kojemu nema planiranja, već samo delovanja slučajnih sila. Kako razlika koju si shvatio upoređenjem produbljuje tvoje poštovanje mnogih blagoslova i obećanja koje smo dobili od Boga i koje često smatramo da su sami po sebi razumljivi?
- C. Kako ti ova razlika između evolucije i stvaranja pomaže da produbiš svoje saučešće i strpljenje prema onima čiji je pogled na svet oblikovan verovanjem u evolucionistički model?

III. Učiniti: Zavisnost od Božje sile održavanja

- A. Na koji bi način mogao steći pozitivno iskustvo s verodostojnošću Božje Reči? Kako bi mogao da stekneš iskustvo s Njegovom stvaralačkom silom?
- B. Na koje načine bi mogao da dozvoliš Božjoj stvaralačkoj i održavateljskoj sili da obnovi svca područja tvog života?

Ukratko: Biblijsko gledište o Božjem trajnom održavanju svega što je stvorio govori o tome da Bog ima svrhu i plan koji želi da ostvari. To izgleda nespojivo s evolucionističkim modelom u kojemu nema ni plana ni svrhe, već je sve nasumično, odvija se putem neusmerenih procesa. Doktrina o božanskom održavanju zahteva i određeni pogled na Boga koji je nespojiv s panteizmom i panenteizmom, pogledima koji žele da Boga proglašavaju nepouzdanim ili žrtvom prirodnih procesa koji su moćniji od Njega. Božja sila održavanja je ista kao i Njegova stvaralačka sila i mi nalazimo tu stvaralačku silu održavanja na delu i prilikom opravdanja i prilikom posvećenja.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Biblija uči da Bog neprestano održava svet i svemir koji je stvorio. Božje delo održavanja nije usklađeno sa svim gledištima o Bogu, već zahteva određenu perspektivu u gledanju na to ko je Bog.

Samo za učitelje: Naglasi u razredu da je Božja sila održavanja u prirodi ista sila koja nas održava i u duhovnom životu.

Bog koji održava je aktivni Bog, Onaj koji je zainteresovan za svoja stvorenja. Postoje mnoge priče o ljudima koji su imali veliku veru i postigli velika dela s Bogom. Misionar Georg Miler je bio poznat po tome što se oslanjao na Boga da osigura potrebe njegovog misionarskog dela. Biblija sadrži slične priče – od izbavljenja Izrailja do Davidovih mnogobrojnih izbavljenja od njegovih neprijatelja pa sve do Pavlovih misionarskih putovanja – o ljudima koji su se izložili riziku da se radikalno oslone na Božju silu održavanja i stvaranja da obave dela kojima su proslavljali Boga. Žalosno je, ali mi smo skloni da budemo uplašeni od smelosti ili osećanja s kojima su spojeni svi susreti s natprirodnim.

Nigde se ovaj strah ne pokazuje tragičnije nego u priči o caru Ahazu u toku sirijske opsade protiv Jude. Isaija je bio poslan Ahazu s obećanjem: „Čuvaj se i budi miran, ne boj se i neka se srce tvoje ne plaši“ (Isaija 7,4-7) Ahaz je posumnjao u obećanje i tako „još reče Gospod Ahazu, govoreći: išti znak od Gospoda Boga svojega... a Ahaz reče: neću iskati, niti ću kušati Gospoda!“ (Isaija 7, 10-12) Bog želi da verujemo u Njegova obećanja zato što je On stalno na poslu, održavajući svemir i sve što je u njemu.

Početna aktivnost za diskusiju: Većina nas mrzi da bude zavisna od nekoga. Zašto nam je ta zavisnost tako odbojna i kako takvo držanje može da utiče na našu sposobnost da se oslonimo na Boga?

KORAK 2 - ISTRAŽI

Samo za učitelje: Činjenica da je Bog aktivni održavalac se može uskladiti samo s određenim gledištima o Bogu. Sila održavanja je ista kao i stvaralačka sila. Novi zavet pripisuje Hristu i silu održavanja i silu stvaranja.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Bog koji nas održava
(Čitaj tekst u Jevrejima 1,2.3. i u Kološanima 1,16.17. u razredu!)

Nekoliko važnih tačaka iz prethodnih pouka ponovo se naglašavaju u zamisli o Božjoj trajnoj aktivnosti održavanja sveta. Prvo, Božje aktivno održavanje svemira može da izgleda suprotno indirektnim procesima prirodnog odabiranja i evolucije, koji su lišeni planiranja i svrhe. Hrišćani koji pokušavaju da sjedine stvaranje sa evolucijom pokušavaju da sjedine međusobno suprotna gledišta o tome kako Bog deluje i kako se odnosi prema svetu.

Drugo, neki teolozi koji trenutno pokušavaju da sjedine evoluciju sa hrišćanskom teologijom zastupaju panenteističke poglede o Bogu. Panenteizam tvrdi da je sav materijalni svemir u Bogu, kao deo Njegovog bića. Kosmos je nekako sličan Božjem telu. Ovo gledište stvara zanimljiv problem koji se pojavljuje i u panteizmu (sve je Bog).

U oba ova gledišta, javlja se zanimljiv nedostatak razlikovanja između Stvoritelja i stvorenih bića, jer sve sačinjava Božje božansko biće. Ukoliko slučajni procesi evolucije predstavljaju deo božanskog bića, onda je ili Bog nestabilan, promenljiv i verovatno hirovit – izazivajući zemljotrese, tornada, i katastrofe – ili Bogu nedostaje snage, pa postaje žrtva prirodnih procesa zajedno sa stvorenjima. Ovi evolucionistički teolozi su skloni da favorizuju stvorenja, tvrdeći da se Bog sakriva u prirodi tako da svemir može da postane zaista slobodan da učestvuje u svom vlastitom stvaranju. Umesto da održava svemir u skladu s unapred planiranim namerama, Bog se jednostavno pokorava istim patnjama i stradanjima s kojima se mi suočavamo, i to kao žrtva zala koja se nalaze u prirodi. Trebalo bi, dakle, da se tešimo, ne time što će Gospod intervenisati i olakšati naše patnje, već time što će naše patnje biti zabeležene za svu večnost u Božjem biću i što tako nikada neće biti zaboravljene. Neki idu tako daleko da smatraju da i Bog evoluirao zajedno sa svemirom koji je deo Njega.

Doktrina o božanskom poreklu stoji u oštroj suprotnosti sa ovim gledištima. Da bi mogao da održava, neko ne može da bude žrtva zajedno s onima koji su u potrebi. Brod koji tone ne može da posluži kao sigurno utočište putnicima. Žrtve katastrofe na Titaniku su morale da nađu sigurno plovilo na kojemu će moći da se spasu. Titanik nije u tome mogao da im posluži. Pomoćnik mora da bude praktično opremljen da pomogne drugome u potrebi i zato ne može da bude žrtva zajedno s njime. Prema tome, Bog koji održava i daje mora da bude različit i odvojen od onih koje održava i kojima pomaže. On mora da ima planove i namere da želi da održava i pomaže. Takav Bog je učestvovao u našim patnjama preko utelovljenja, ali ne kao bespomoćna žrtva, već delom samožrtvovanja koje osigurava rešenje kosmičke pobune za sve koji su spremni da se predaju Njemu. Prema tome, Bog ne trpi zbog trpljenja već da postigne određene posebne ciljeve. Bog strada da uspostavi neophodne uslove da spase i da izbavi, a ne samo da učestvuje.

Konačno, doktrina o božanskom održavanju objavljuje i dodatnu doktrinu o našoj krajnjoj zavisnosti od nekoga koji je veći i bolji od nas. Zavisnost puna poverenja u Boga je vitalni element opravdanja

verom. Mi smo zavisni od Boga verom, ne samo da dobijemo oproštenje greha, već i silu da idemo putem pravednosti. Pravednost verom zavisi od Božje stvaralačke Reči, obećanja, bez obzira na to kako ga neko shvata ili oseća; ona osposobljava vernika da donosi odluke, osnovane na zavisnoj veri da će Bog ispuniti svoja obećanja i održavati vernika u uspešnom moralnom rasteњу i razvijanju. Isto onako kao što svet zavisi od svoga Stvoritelja, ne samo po postanku, već i po trajnom održavanju, tako i vernik živi u stanju zavisnosti od Boga, ne samo za opravdanje već i za uvođenje i održavanje hrišćanskog načina života.

Razmotri i ovo: Novozavetni pisci pripisuju stvaranje i održavanje Hristu (Na primer: Dela 17,28; Kološanima 1,16.17; Jevrejima 1,3). Šta nam to govori o tome za koga su smatrali Hrista?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Znajući da Bog trajno održava svet treba da imamo na uzmu svoju krajnju zavisnost od Boga i Njegovih obećanja.

PITANJA:

1. Kada ti postaje lako da se osloniš na božanska obećanja i zašto? Kada ti je teško da se osloniš na božanska obećanja i zašto se tako osećaš?
2. Štaq bi ti moglo pomoći da budeš spremniji da se osloniš na Božju Reč i na Njegova obećanja?

3. Koju ulogu biblijski izveštaji o tome kako je Bog održavao druge mogu da imaju u razvijanju tvog poverenja u Boga?
4. Koju ulogu bi svedočanstva ljudi koje poznaješ i kojima veruješ mogla da imaju u tome da ti pomognu da postaneš spremniji da pokažeš veru u Božja obećanja?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Tekst u Otkrivenju 12,11. kaže: „I oni ga pobijediše krvlju Jagnjetovom i riječju svjedočanstva svojega!“ Podseti vernike da svedočenje o Božjoj aktivnosti održavanja u njihovom životu može da ohrabri i druge da se oslone na Boga i na Njegovu moć održavanja i na Njegova obećanja.

Aktivnost za diskusiju: Koja lična iskustva si doživeo kojima bi mogao da ohrabriš druge da se oslone na Božju Reč i na Njegova obećanja?

DEVETA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 2,18.21-24.

Učenik će:

Saznati: Prepoznati i razumeti Božji stvaralački plan braka

Osetiti: Pobožno razmotriti šta Božji stvaralački plan predviđa za brak.

Učiniti: Potruditi se da se poslužiš ličnom snagom u braku i u životu, kao što je to Hristos odredio u Filibljanima, drugo poglavlje.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Ostaviti, priljubiti se, jedno telo
 - A. Kakav je plan prilikom stvaranja Bog imao za brak, pre nego što se brak sklopi?
 - B. Kakav je bio Božji stvaralački plan za brak kada se sklopi?
- II. Osetiti: Poštovanje Božjeg plana za brak

- A. Završni akt stvaralačkog plana uneo je neke promene u brak da bi ga prilagodio čovekovom grešnom stanju. Kako nam ovaj plan posle pada u greh pomaže da sačuvamo poštovanje prema braku?
- B. U Efescima 5, Pavle opisuje načela uzajamnog potčinjavanja u braku. Kako treba žena i muž da se međusobno potčinjavaju u braku, tako da niko ne dođe u podređeni položaj ili da padne u iskušenje da dominira?

III. Učiniti: Poniznost pred Bogom

- A. Kako da se poslužiš svojom ličnom snagom u braku, onako kako je to Hristos zamislio u Filibljanima, drugo poglavlje?
- B. Na koje načine mogu načela tog istog modela da se primene na druge aspekte vašeg života?

Ukratko: Pre pada u greh, Adam i Eva su bili ravnopravni partneri. Mojsije iznosi nadahnutu moralnu primenu edemskog načela na način kako danas treba da ulazimo u brak. Treba da se primeni kritički redosled: ostaviti, prilepiti se, jedno telo. Pavle objašnjava ideal braka posle pada u Efescima, peto poglavlje, unoseći ideju međusobnog pokoravanja, iako na različite načine.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao za duhovno rasteenje: Brak je bio osnovan u Edemu u određenim parametrima, koji su bili zamišljeni da zaštite našu sreću.

Samo za učitelje: Posluži se sledećim tačkama da pomogneš vernicima da razumeju da Bog ima plan za ulaženje u brak kao što je objavljeni prilikom stvaranja.

„Zato će ostaviti čovjek oca svojega i mater svoju i priliće se ženi svojoj i biće dvoje jedno tijelo.“ (1. Mojsijeva 2,24) Ovdje Mojsije objavljuje moralnu normu za ulaženje u brak, utemeljenu na Božjem stvaralačkom redu.

Prvo, Mojsije kaže da će čovek ostaviti svoje roditelje pre nego što se priključi svojoj ženi. Ovaj uslov znači da pre braka čovek treba da postigne nezavisnost, pokazujući time da može uspešno da sam upravlja svojim životom. Ukoliko ne može da upravlja sobom, kako će moći da upravlja brakom?

Drugo, treba da se priključi svojoj ženi. Jevrejska reč označava vezu između kože i tela, snažnu, trajnu vezu. Međutim, kada se ta trajna veza potpuno uspostavlja? Prilikom venčanja! Veridba nije trajan odnos, jer se uvek završava, bilo razlazom, bilo venčanjem.

I konačno, kada se trajnost jednom uspostavi, element „jedno telo“ treba da se doda odnosu. Kazati ne željama pre uspostavljanja trajnosti je teško, ali se zahteva snaga discipline da bi brak mogao da traje doživotno i da bude uspešan. Propust da se uspostavi ova disciplina pre venčanja oslabljuje sposobnost da se održi trajno zajedništvo posle venčanja. Božji plan je da brak bude uspostavljanje Božjeg obličja, da prikazuje trajno jedinstvo Trojstva po kojemu smo i stvoreni.

Počrtka aktivnost: Kada si bio dete, da li si pokvario iznenađenje koje je neko hteo da ti priredi, time što si pre vremena otvarao poklone? Kako nestrpljenje kada treba da se čeka umanjuje radost kada se ostvari ono što smo čekali? Koje druge primere kvarenja radosti zbog nestrpljenja možeš da navedeš?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Prenesi vernicima ideju da je Bog stvorio brak da bude nesebičan odnos, utemeljen na ljubavi. Muž i žena nisu sklopili brak da bi vladali jedno drugim.

KOMENTAR BIBLIJE:

I. Brak: oličenje Božjeg obličja
(Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 2,16.21-24. u razredu!)

Stvarajući Evu, Bog je rekao da je načinio pomoćnika Adamu. Koja vrsta pomoćnika je Eva trebalo da bude? Jevrejska reč označava pomoćnika koji odgovara nekome, na istom nivou. To pokazuje da je Eva bila predviđena da bude jednaka Adamu. Duh proroštva zauzima to isto stanovište. (PP 46)

Međutim, kada se pojavio greh, dogodila se promena. „I volja će tvoja stajati pod vlašću muža tvojega!“ (1. Mojsijeva 3,16) Ovaj tekst jednostavno kaže da će žena biti podložna svome mužu. Eva nije bila podložna ljudima uopšte, jer tekst govori jedino o odnosima u porodici. On se ne odnosi na odnos među polovima uopšte. Duh proroštva zapaža, međutim, „da je ljudski rod poštovao načela naglašena u Božjem zakonu, ova rečenica, iako izrasta iz posledica greha, pokazala bi se kao blagoslov; ali, čovekovo zloupotrebljavanje nadmoćnosti koja mu je bila data vrlo često je dovela do toga da sudbina žena postane gorka, tako da joj i život postane teret“ (AH 115). Šta, dakle, ovaj tekst o podložnosti stvarno znači?

Pavle polazi od reda prilikom stvaranja i objašnjava ideal braka posle pada u greh u petom poglavlju Poslanice Efescima. Prvo nas poziva

da budemo jedno drugome podložni (5,21) – slušajte se među sobom u strahu Božjemu“ – međutim, muž i žena se pokoravaju jedno drugome na različite načine. Pavle nastavlja svoju misao u sledećem stihu: „Žene, slušajte svoje muževe kao Gospoda!“ Pavle se neposredno obraća ženama u Kološanima 3,18 i dodaje da žena treba da odluči kada je podložnost na mestu. Pavle poziva na dragovoljnu podložnost, podložnost nekoga koji je jednak po pravima, a ne na podnožnost podređenoga. Pavle nikada ne poziva muževe da nadgledaju podložnost svoje žene. Dobro, to je jasno, ali, kako da muž bude posložan svojoj ženi?

Pavle objašnjava to u Efescima 5,25-29. Muž nije pozvan da vlada svojom ženom, već da je voli kao što Hristos voli Crkvu, požrtvovno i nesebično. Umesto da se posluži svojim pravom da Crkvi nameće svoj autoritet, Hristos je „uzeo obličje sluge“ (Filibljanima 2,7). Za Pavla, tekst u Filibljanima, drugo poglavlje, je kodeks etike hrišćanskog ponašanja. U braku, isto onako kao što se Hristos odrekao svojih prava da bi služio Crkvi, tako je i muž pozvan da čini to isto svojoj ženi. Njene potrebe i njeno blagostanje treba da mu budu važniji od vlastitih prednosti i prava.

To je vrsta muža kojemu se žena može dragovoljno i radosno podložiti. Božji ideal je da se oboje podlože jedno drugome na razne načine. Kada se pravilno primeni, ovaj ideal braka postaje blagoslov i za muža i za ženu.

Uzmi u obzir i ovo: Bog nikada nije želeo da muž ili žena imaju sebičnu ili tiransku vlast jedno nad drugim, pa ni posle pada u greh. Na koje načine tvoje služenje prednostima odražava Hristov primer služenja Crkvi?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Božji plan braka nikada nije tražio umanjenje ili ponižavanje tvog bračnog druga.

PITANJA:

1. U petom poglavlju Poslanice Efescima, šta uzajamna podložnost danas znači za muža i za ženu?
2. Zašto Pavle nikada nije savetovao muževima da nadziru svoje žene?
3. Pavle primenjuje načela iz Filibljanima 2,5-7 kao opšte pravilo etike za hrišćane (Vidi 1. Korinćanima 9). Gde je Pavle imao pravo kojim nije hteo da se poslužio da bi postigao plemenitije ciljeve? Tekst u Efescima primenjuje ovu etiku posebno na mužjeve, iako ni žene nisu izuzete.
4. Kako da budeš mnogo spremniji na žrtvu u upotrebi svojih prava prema tvojoj ženi, deci, društvenoj zajednici?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Poslušnost Božjim pravilima u grešnom svetu ne može da garantuje da će svi brakovi biti uspešni. Tama greha i delovanje slobodne volje mogu da spreče prave rezultate, ali poslušnost povećava vaše izgleda na uspeh.

Aktivnost za diskusiju: U razredu, razgovarajte o braku kakav je bio pre nego što se pojavio greh. Koja načela su upravljala tim odnosom? Na koje načine bračni par može sada da učini da se u njihovom odnosu odražavaju ova načela?

DESETA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 1,27; 2,15.

Učenici će:

Saznati: Otkriti kako je ljudska pristavska služba nad svetom bila planirana da deluje u Edemu.

Osetiti: Osetiti važnost staranja o Božjim delima stvaranja u kontekstu svog verovanja u skori Hristov dolazak.

Učiniti: Prihvatiti odgovornost dobrog pristava nad prirodom i svojom životnom sredinom.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Čuvari Zemlje
 - A. Da li je hrišćanstvo odgovorno zbog zanemarene pristavske službe nad životnom sredinom? Zašto da i zašto ne?
 - B. Kako je čovekova oblast upravljanja bila ograničena prilikom stvaranja?

II. Osetiti: Staranje o životnoj sredini

- A. Zašto je staranje o životnoj sredini tako važno, čak iako znamo da će Hristos skoro doći?
- B. Kako nas izveštaj o stvaranju nadahnjuje da se bolje staramo o svojoj životnoj sredini?

III. Učiniti: Da postanemo bolji pristavi

- A. Na koje načine bi se mogao poslužiti svojom snagom da postaneš bolji pristav nad Zemljom?
- B. Koja druga područja pristavske službe, osim čuvanja Zemlje, hrišćani treba da obavljaju po Božjem određenju i kako bismo mogli da budemo verni pristavi na tim područjima?

Ukratko: Vlast koju su Adam i Eva dobili prilikom stvaranja nije bila neograničena niti su se njome mogli služiti po svojoj volji. Ljudska vlast je bila ograničena, na primer, zabranjenim plodom. Osim toga, ljudski rod je bio stavljen u Edem da radi i štiti vrt, a ne da ga koristi ili uništava. Međutim, neki su pokušali da krivicu za naše ekološke probleme prebace na hrišćanstvo, tvrdeći da ono propoveda eksploatatorsku teologiju, osnovanu na prvom poglavlju 1. Mojsijeve. Ograničenja ljudske moći propisana prvim poglavljem, ali i druge činjenice, odbacuju tu teoriju. Konačno, mi moramo da razmotrimo pitanje ko će se baviti ljudskom životnom sredinom ako verujemo da će Isus uskoro doći?

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Stvaranje otkriva da je Bog stvorio čoveka da se stara o Njegovom svetu, a ne da ga iskorišćava ili uništava. To treba da utiče na način na koji postupamo prema bespomoćnim stvorenjima s kojima delimo Zemlju.

Samo za učitelje: Zastupaj u razredu misao da prvo i drugo poglavlje 1. Mojsijeve ne podržavaju vrstu nasilničkog ponašanja prema ljudskim bićima i prirodi.

U Bibliji, pravednost je zamisao osnovana na zavetnom odnosu. Ona se bavi time ko si ti, a ne samo onim što činiš. Ukratko, pravednost znači biti u pravilno orijentisanom odnosu prema članovima zavetne zajednice, koja je, u pouci za ovu sedmicu, zajednica nastala stvaranjem. Nasuprot tome, tekst u Pričama 12,10. objavljuje da pravedan čovek poštuje život životinje. Starozavetni zakon štiti čak i tegleću stoku tvojih neprijatelja. Ako vo ili magarac tvoga neprijatelja pada pod svojim teretom, treba da mu pomogneš, iako se radi o životinji tvoga neprijatelja (2. Mojsijeva 23,5). Koju odgovornost danas nameću ovi tekstovi?

Da bismo bolje razumeli svrhu ovog pitanja, korisno je da se pozabavimo etičkom dilemom Josifa u toku njegovog vereničkog odnosa s Marijom. Naime, on je ustanovio da je trudna i da on nije otac. Matej nam kaže: „A Josif, muž njezin, budući pobožan, i ne hoteći je javno sramotiti, namisli da je tajno pusti.“ (Matej 1,19) Josif, koji je poverovao da je neizrecivo duboko povređen ponašanjem svoje verenice, pokušava da pronađe način da Mariju ne osramoti pred ljudima, jer je to način na koji pravedan čovek postupa.

Da, Josif je nameravao da je suoči s njenom odgovornošću, ali da je izloži najmanjim mogućim negativnim posledicama da bi zaštitio njeno dostojanstvo. Josif je održavao pravilne odnose, čak i sa svojim prividnim neprijateljem. Kakvog li primera hrišćanske etike!

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Bog Adamu i Evi nije dao neograničenu vlast nad Zemljom. Svoju vlast su morali da obavljaju o granicama božanski propisanih uslova i ograničenja. Iskorišćavanje Božjih stvorenja nije predstavljao deo paketa vlasti koju je čovek dobio od Boga.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Služiti i štiti: božanski mandat
(Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 1,27. i 2,15. u razredu!)

Godine 1973. Lin Vajt je objavio članak u kojemu je naglašavao da hrišćanska teologija, bazirana na shvatanju o vladavini čoveka nad prirodom, pruža teološku osnovu za eksploatatorski pristup čovekovom odnosu prema prirodi, i da je upravo zato iskorišćavanje prirodnih izvora izazvalo našu sadašnju ekološku krizu. Vajtov članak je izazvao burnu reakciju u okviru hrišćanstva, uključujući i protestante, i svi odgovori su odbacivali eksploatacioni pristup, i naglašavali pristavski model kao model uspostavljen stvaranjem. Istina je da su se zastupnici eksploatacionog modela pojavljivali u hrišćanstvu, posebno u vreme industrijske revolucije. Međutim, najveći deo njegovih zastupnika se veoma slabo služio Biblijom u svom dokazivanju. Može se, dakle, kazati da većina hrišćanskih i jevrejskih teologa nije podupirala to mišljenje.

Pouka za ovu sedmicu naglašava dokaze iz 1. Mojsijeve kojima pobija mišljenje teologa eksploatacije. Osim problema da se ekološka kriza javlja i u nehrišćanskim zemljama, oni se suočavaju s činjenicom da u

prvom i drugom poglavlju 1. Mojsijeve nema nikakvih poziva na eksploataciju prirodnih izvora.

Prvo, pošto su Adam i Eva dobili vlast nad zemljom – „vladajte njome“ – ta vlast je odmah bila ograničena. Jedno drvo nije bilo pod njihovom vlašću, bilo im je zabranjeno. Osim toga, u drugom poglavlju, ljudi su bili stavljeni u Edem da ga rade i da ga čuvaju ili kako originalni tekst kaže: „da služe u njemu i da ga čuvaju“. Ljudski rod nije dobio nikakvu vlast kojom bi se mogao služiti po svojoj volji. Ljudski rod je postao upravitelj u vazalskom odnosu prema Bogu, podložan volji svog sizerena, Boga.

Iako je ljudski rod dobio uzvišeniji nivo moralne zaštite nego životinje ili priroda (1. Mojsijeva 9,5.6), ta prednost ne znači da životinje i priroda ne uživaju božansku zaštitu. Zapovest o suboti kao danu odmora osvetljava tu činjenicu., Zapovest je upućena stvorenjima koja imaju određenu vlast. Ona imaju sposobnost da uskrate subotni odmor svojoj deci, slugama, volovima, magarcima i strancima koji se nalaze u njihovom domu. Zajednički imenitelj pripadnika ove potencijalno potlačene grupe je njihova bespomoćnost da se odupru kada ih neko bespravno prisiljava da rade subotom. Na primeru subote Bog pokazuje da je garantovao osnovna prava slabima i bespomoćnima. Sasvim je logično da uspomena na stvaranje pokazuje isti duh staranja kao i tekst u prvom i drugom poglavlju 1. Mojsijeve. To se može videti i u poemi o suboti u Isaiji 58, u kojoj se kao deo svetkovanja subote naglašava prestanak tlačenja siromašnih i bespomoćnih. Isaija ne poziva na političko angažovanje protiv tlačitelja, već poziva upravo one koji tlače da svetkuju subotu time što će prestati da eksploatišu bespomoćne.

Razmotri i ovo: Zašto da se staramo o Zemlji i životnoj sredini ako će Isus uskoro doći? Koja biblijska načela nas pozivaju da se prestanemo izgovarati na Hristov skori dolazak i da se prihvatimo svoje pristavske dužnosti?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Stvaranje nas poziva na život iskorišćavanja onih nad kojima imamo vlast.

PITANJA:

1. Nad kime ti imaš vlast da ga koristiš? Kako treba da se služiš svojom vlašću u skladu s načelima stvaranja i subote?
2. U kojoj meri treba da se služimo tehnologijom da bismo stekli veću vlast nad prirodom? Na temelju kojih načelka treba da donosimo svoje zaključke?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Pristavska služba je ustanova stvaranja i znači da pripadamo Bogu.

PITANJA:

1. Pošto nisam svoj, kakve dužnosti i odgovornosti imam prema svome vlasniku?
2. Kako pristavska služba ustanovljena stvaranjem definiše i objašnjava vrstu zahteva koje Bog ima prema nama?
3. Kakvu razliku će moje verovanje da pripadam sebi učiniti u mom pristupu drugima i zahtevima koje Bog ima prema meni?

JEDANAESTA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 2,1-3.

Učenik će:

Saznati: Razumeti da je subota bila dana čoveku pre pada u greh kao sredstvo da se srede odnosi čoveka s Bogom na sedmičnom nivou.

Osetiti: Oceniti važnost priznanja i zaštite prava drugih na subotno iskustvo.

Učiniti: Svetkovati subotu na način koji će srediti odnose s Bogom i izbeći ugrožavanje prava drugih da steknu to isto iskustvo.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Bog i Subota

A. Zašto je Adamu i Evi bila potrebna subota u bezgrešnom svetu?

B. Kako svetkovanje subote otkriva Božju nameru u našem životu?

II. Osetiti: Dar Subote

- A. Četvrta zapovest objavljuje listu stvorenja kojima možemo uskratiti pravo na subotni odmor. Zašto je važno da osetimo potrebu da zaštitimo njihov subotni odmor?
- B. Mi smo stvoreni da uspostavimo blizak odnos s Bogom. Kako svetkovanje subote može da ojača vašu želju da produbite svoj odnos sa svojim Stvoriteljem?

III. Učiniti: Svetkovati sedmi dan

- A. Na koji način subota sređuje naš odnos s Bogom?
- B. Kako bismo se mogli poslužiti svojim uticajem da zaštitimo pravo drugih na subotni odmor?

Ukratko: Subota je bila proglašena pre pada u greh kao sredstvo koje treba da pomogne čovečanstvu da se seti ko je i odakle je – smrtna stvorenja pod suverenom vlašću beskrajnog Boga. Subota je tako bila proglašena kao sredstvo da se sredi nečiji odnos s Bogom. Kao takva, subota pokazuje da nas je Bog stvorio da budemo nešto mnogo više nego samo proizvođači proizvoda i obavljači poslova. Mi smo stvoreni da uspostavimo blizak odnos s Bogom. Osim toga, u grešnom svetu, mi imamo vlast da drugima uskratimo pravo da srede svoj odnos s Bogom, da steknu to dragoceno iskustvo; mi to možemo učiniti tako što ćemo ih navesti da nastave da proizvode predmete ili da obavljaju službe subotom. Četvrta zapovest nas poziva na samoograničavanje i da svoju snagu tako upotrebimo da zaštitimo druge i njihov pristup subotnom odmoru.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Stvaranje i subota su usko povezani. Odbacivanje stvaranja navodi na odbacivanje drugih biblijskih istina, kao što je subota, Potop, drugi Hristov dolazak i nova Zemlja i novo Nebo.

Samo za učitelje: Pomozi vernicima da shvate da je prihvatanje stvaranja usko povezano s ostatkom biblijske teologije. Ako promenite svoje poglede na stvaranje bićete primorani da promenite i druge pogrede da biste sačuvali logičnu doslednost.

Pouka za ovu sedmicu spominje činjenicu da Petar povezuje odbacivanje stvaranja s odbacivanjem Potopa i drugih biblijskih učenja. Petar je morao imati na raspolaganju rano svedočanstvo o takvim pojavama, ali je ista pojava vidljiva i u naše vreme. Teolozi koji prihvataju evoluciju i drugi slični njima odbacuju sedmodnevno stvaranje iz 1. Mojsijeve kao istorijsku činjenicu. Jedan deo tih teologa odbacuje i drugi Hristov dolazak, novo nebo i novu zemlju i još mnogo toga. Za njih, savremena nauka je pretvorila Bibliju u niz običnih bajki i mitova. Kada jednom nestane vere u autoritet Pisma, religija postaje ljudska konstrukcija religijskih ideja i ništa više.

Raspravljaj: Kako osoba s ljudski konstruisanom verom pristupa Bibliji različito od osobe koja smatra Bibliju autoritativnom Božjom Rečju? Kako da prepoznaš da li je tvoja vera ljudska konstrukcija ili je osnovana na Bibliji?

Stvaranje, prema tome, deluje kao lakmusova proba nečujeg odnosa prema Bibliji i njenom autoritetu. Ako neko odluči da Biblija nema pravo kada se radi o počecima, onda je sklon da zaključi da ni druge čudesne priče, kao što je Potop, Hristovo uskrsenje, zamisli kao što je subota nisu verodostojne. Ključno pitanje nije samo stvaranje već uticaj na biblijski autoritet odbacivanjem 1. Mojsijeve.

Početna aktivnost za raspravu: Na koji način se osoba s ljudski konstruisanom verom na drugačiji način približava Pismu nego ona koja smatra da je Biblija autoritativna Božja Reč? Na koji način možeš da pronađeš da li je tvoja vera ljudski konstruisana ili je osnovana na Pismu?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Subota je mnogo više nego samo dan odmora. Bog nas je stvorio da budemo mnogo više nego samo proizvođači dobara i službi za Njega. Subota je dan za obnavljanje našeg odnosa sa Bogom.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Dublja dimenzija svetkovanja subote
(Razmotri tekst u 1. Mojsijevoj 2,1-3 u razredu!)

U jednom od adventističkih univerziteta nije neobično videti automobile s nalepticama: „Sedmi dan je subota i Bog to nikada nije promenio!“ Nalepnica pokreće pitanje: Da li je moguće da se adventisti sedmog dana toliko usredsrede na pitanje koji je dan subota, odnosno dan odmora, da propuste da primete dublju dimenziju svetkovanja subote? Osim toga, nije retkost da se subota objašnjava kao podsticaj za ljudsku produktivnost. Odmarajući se jednoga dana, mi smo u stanju da proizvodimo više u toku ostalih šest. Međutim, da li je subota samo dan odmora, dozvoljavajući nam da se uništavamo preteranim radom u toku ostalih šest radnih dana? Ako je to slučaj, zašto je subota bila potredna u vremenu pre pada u greh kada umor nije predstavljao neki značajni faktor? Zašto je

bezgrešnom čovečanstvu bila potrebna subota? Možemo da navedemo nekoliko razloga:

Prvo, Adam i Eva su imali posao koji su morali da obavljaju u vrtu; međutim, Bog im je rekao da se ni taj posao ne može obavljati subotom. Ova zabrana nagoveštava da je Bog stvorio ljude za nešto daleko veće od proizvodnje dobara i obavljanja službi. Blizak odnos s Bogom bio je daleko važniji od efikasne produktivnosti. Božja ljubav prema nama nije osnovana na tome šta proizvodimo za Njega. Umesto toga, Njegova ljubav upućuje poziv na uspostavljanje posebnog prijateljskog odnosa s Bogom. Osim toga, izgleda da su i Adam i Eva mogli da budu tako obuzeti svojim poslovima na obrađivanju i čuvanju Edema da su mogli da izgube iz vida ko im je gospodar – Bog.

Prema tome, čak i pre pada u greh, subota je osiguravala vreme za jačanje odnosa s Bogom, podsećajući čoveka da je samo ograničeno stvorenje pod vlašću suverenog iako milostivog Boga. Bilo pre ili posle pada u greh, oživljavanje odnosa sa Bogom je životna uloga subote.

Drugo, Adam i Eva su morali da prihvate subotu pod Božjim uslovima, priznavajući tako Njegovo pravo da postavlja zahteve na tom području. Za Adama i Evu, subota je bila njihov prvi dan postojanja. Nisu imali nikakvog načina da saznaju koliko je vremena proteklo pre njihovog svesnog postojanja. Zdrav razum im je mogao da nagovesti da zreli ekosistem koji vide nije mogao da nastane samo nekoliko dana pre toga. Jedini način na koji su mogli da saznaju šta se stvarno događalo je bilo Božje otkrivenje: da im je Bog objasnio šta se događalo u toku prethodnih dana stvaranja. Verom, morali su da prihvate da je subota zaista sedmi dan u istoriji Zemlje i da se pokore sedmičnom ciklusu koji je Bog odredio. Prema tome, svetkovanje subote je delo vere, prihvatanja Božjeg rasporeda vremena i Njegovog prava da oblikuje naše vreme i naše bogoslužje. Subota nam tako pomaže da rešimo Evin problem zaboravljanja ko smo i pokušaja da postanemo slični Stvoritelju. Ona nam pokazuje da nas je Bog stvorio za nešto više nego samo sebi na

korist. Subota je načinjena da unapredi blizak odnos i prijateljstvo između Boga i ljudskog roda.

Razmotri i ovo: Osim razlike u danu, kako se naše svetkovanje subote razlikuje od svetkovabnja nedelje? Na koji način te razlike unapređuju duhovni život?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Oni koje zapošljavamo da rade za nas imaju pravo na subotni odmor. Bog ima pravo na njihovo svetkovanje subote. Mi imamo moć da uskratimo ljudima njihovo pravo na svetkovanje subote i da uskratimo Bogu Njegova prava na njihovu službu subotom.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Da li posmatraš ljude kao korisna sredstva za proizvodnju dobara i za korisnu službu, ili ih vidiš kao bića koja su stvorena za nešto više? Kako će ta perspektiva uticati na tvoje puteve i na način na koji postupaš prema drugima?
2. Koga smeš da iskorišćavaš i nad kime da vladaš? Kako te načela stvaranja i subota obaveštavaju kako treba da se služiš svojom moći?
3. Kako se tekst u Isaiji 58,1-12. odnosi prema 13. i 14. stihu istoga poglavlja?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Dva teksta četvrte zapovesti pokazuju da svetkovanje subote ima stvaralačku i otkupiteljsku silu.

PITANJA:

1. Kako se međusobno odnose stvaralačka i otkupiteljska sila?
2. Da je Bog stvarao preko procesa evolucije, kako bi to uticalo na naše razumevanje veze između stvaralačke i otkupiteljske sile? Kako bi se promenilo naše shvatanje novorođenja i duhovnog obnavljenja?
3. Kako se načela hrišćanskog rasteanja i razvijanja karaktera razlikuju od procesa evolucije? Zašto hrišćansko rasteanje nije samo jedan oblik evolucije?

DVANAESTA POUKA

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 3,7-21.

Učenici će:

Saznati: Razumeti plan spasenja, kao što je objavljen u 1. Mojsijevoj, i shvatiti kako evolucija potkopava taj plan.

Osetiti: Zahvaliti se Bogu što je pronašao način da oprostí grešniku, ne potkopavajući pravednost.

Učiniti: Potruditi se da ostvariš Božju ravnotežu između odgovornosti i blagodati u svojim delima, pa i prema onima koji nas vređaju i nanose nam zlo.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Stvaranje i plan spasenja
 - A. Kako ono što veruješ o stvaranju ili evoluciji utiče na shvatanje doktrine o spasenju?
 - B. Na koji način evolucija utiča na našu potrebu za spasenjem?
 - C. Kako Božje postupanje prema grehu Adama i Eve u Edemu otkriva Njegov karakter?

D. Zašto je Bog uveo krvne žrtve za greh? Da li zato što je Bogu mila krv? Zašto ne i zašto da?

II. Osetiti: Zahvalnost za dar blagodati?

- A. Šta odnos između pravednosti i oprostjenja znači za tebe kao onoga koji je pozvan da oprašta onima koji su ga povredili?
- B. Kako znanje o tome šta je Bog učinio da te spase, produbljuje tvoje osećanje zahvalnosti Njemu na daru spasenja?
- C. Na koje načine izražavaš svoju zahvalnost Bogu na Njegovoj spasonosnoj blagodati?

III. Učiniti: Primeniti uravnotežen pristup

- A. Kako bi mogao da uravnotežiš odgovornost i blagodat kao što je Bog to učinio prema onima koji su grešili protiv Njega?

Ukratko: Preko pomirenja krvlju, Bog je dragovoljno preuzeo cenu pravednosti za grešnike tako da grešnik može da odbaci buntovništvo i da se preobreazi u vernog nebeskog građanina.

Nasuprot tome, ukoliko je Bog „stvorio“ svet putem neusmeravanog, besciljnog procesa evolucije, ne bi bilo nikakvih objektivnih ideala koje bi primena slobodne volje mogla prekršiti. Ako nije bilo nikakvih božanski datih ideala koji bi se mogli kršiti, kako bi mogla postojati bilo kakva zamisao o grehu? Dobro i zlo bi bili formulisani jedino u odnosu na pojedinca. Dobro i zlo bi se morali određivati prvenstveno

u odnosu na zamišljene pojedinačne koristi. Kao takva, po evolucionističkom scenariju, ne bi mogla da postoji nikakva prava svest o grehu. Ukoliko nemamo smislenu zamisao o grehu, onda nemamo ni potrebe za Spasiteljem. Neće biti ni potrebe za Bogom koji bi samoga sebe žrtvovao, jer ne bi bilo ni gubitka ideala koji bi se morali obnavljati. Stvaranje, prema tome, vitalno je važno za naše razumevanje spasenja.

Diskusija: Zamoli vernike da kažu svojim rečimazašto je razumevanje stvaranja tako bitno za doktrinu o spasenju.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Priča o suđenju u 3. poglavlju 1. Mojsijeve prikazuje i Boga koji čovečanstvo proglašava odgovornim i Boga koji želi da ga spase blagodaću.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Naš milostivi Otkupitelj
(Čitaj tekst u 1. Mojsijevoj 3,7-21u razredu!)

U trećem poglavlju 1. Mojsijeve nalazimo pad čoveka u greh i prvo evanđeosko obećanje. Adam i Eva su uzeli ploda sa zabranjenog drveta i odjednom shvatili da nisu odeveni. Sašili su pregače od

smokvinog lišća da se pokriju. Onda su čuli zvuk koraka Boga koji je prolazio vrtom. Reč za „zvuk“ može da znači i „glas“, koji ih je pozivao i tražio, ali i zvuk uopšte. Bilo kako bilo, Božje približavanje je bilo praćeno nekom vrstom zvuka, koji je Adamu i Evi otkrivao da On dolazi. Zašto se Bog nije iznenada pojavio pored njih?

Činjenica da je Bog preduzeo neku vrstu istražnog suđenja kao što nas tekst izveštava, pokazuje da je Bog zaista došao da ih pozove na odgovornost zbog kršenja zaabrane jedenja ploda sa zabranjenog drveta. Međutim, zvuci koji su pratili Božje približavanje, ukazuju da se Bog približavao i s drugim namerama nego što je samo odgovornost i kazna. Kada bi kazna bila sve što je Bog nameravao da učini, onda bi iznenadno pojavljivanje bilo sve što je trebalo da se učini i oni bi pomrli od straha. Međutim, Bog je održavao suđenje da bi pomogao ljudima da uvide svoju potrebu za Spasiteljem. Bogu je milije da se grešnici preobrazu nego da budu kažnjeni.

I tako je Bog došao ljubazno, postavljajući pitanja, pružajući dokaze da nije govorio neistinu Adamu i Evi. On je to učinio pre nego što je izrekao kaznu, pokušavajući da ponovo probudi njihovo poverenje u Boga i u Njegovu Reč. I uspeo je! Osim toga, Bog je načinio odeću od životinjskih koža da zameni njihove pregače od smokvinog lišća. Ali, odakle Bogu životinjske kože?

Životinjske kože dolaze od mrtvih životinja! Odakle nam iznenada mrtve životinje u priči? Izgleda da izveštaj nagoveštava da je bila prinesena prva žrtva za greh. Činjenica da je Avelj znao za prinošenje žrtava navodi na takav zaključak. I tako je toga istoga dana zamenik umro, plaćajući kaznu za Adama i Evu, tako da oni mogu da uspostave blizak odnos s Bogom i da žive novim životom preobražene poslušnosti.

Da li to znači da je Bogu mila krv, da zahteva surove rituale kojima bi se utišao Njegov gnev? Nežan i milostiv Božji pristup kao da odbacuje takav zaključak. Osim toga, obećanje u 1. Mojsijevoj 3,15 govori da će Bog pobediti kušača i otkupiti ljudski rod. Prema tome, žrtva ukazuje na veću istinu. Oproštenje se ne dobija na račun pravednosti.

Umesto toga, oprostjenje postaje moguće zato što je Bog odlučio da primi na sebe cenu oprostjenja. Kazna se morala platiti, ili će Božji zakon postati besmislen. Kože ukazuju ne na nekog Boga koji je žedan krvi, već na milosrdnog Boga koji je dragovoljno odlučio da primi na sebe kaznu, cenu pravednosti, da bi omogućio nama da odbacimo buntovništvo i da se ponovo priključimo suverenoj volji bez potrebe da budemo kažnjeni. Ukratko, Božji nežni pristup, Njegovo obećanje da se stani na glavu zmiji i Njegovo staranje da se nađe žrtva, sve to ukazuje na Njegovu želju da nas vrati u pravi odnos sa sobom. Svrha suđenja u trećem poglavlju 1. Mojsijeve je otkupiteljska, omogućavajući Adamu i Evi da se upoznaju s planom spasenja.

Razmotri i ovo: Oprostjenje označava i dragovoljno pristajanje žrtve da prihvati cenu pravednosti da bi prekršitelju omogućila da uđe u novi, zdravi odnos. Šta to znači za tebe da oprostiš nekome koji te je oštetió?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Prilikom stvaranja i pada u greh, Bog se otkriva kao milosrdni Bog koji želi sve najbolje svojim stvorenjima. Pošto smo načinjeni po Božjem obličju, svaki od nas je pozvan da odražava Božji karakter drugima.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako nas je Božji pristup grešniku u 1. Mojsijevoj 3,7-15 obavestio kako mi treba da pristupamo grešniku dok sledimo uputstva u Mateju 18,15-20?

2. Uporedi Božje namere prilikom suočavanja Adama i Eve sa svrhom procedure objavljene u Mateju 18,15-20?
3. Kada moraš nekoga da suočiš s problemom, kako da tvoje držanje i tvoj pristup najbolje predstavi Božji karakter u 1. Mojsijevoj 3,8-15?
4. Šta bi se dogodilo s Božjom sposobnošću da vlada da je samo izrekao kaznu umesto što je održao suđenje? Po čemu se pomilovanje razlikuje od oprostjenja? (Ono je povezano s činjenicom koliko i kako je pravednost zadovoljena)

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Evanđelje u trećem poglavlju 1. Mojsijeve pokazuje prekrasnu ravnotežu Božje pravednosti – pozivanje ljudskog roda na odgovornost zbog greha – i milosrdno plaćanje kazne za Adamov i Evin prestup Božjeg zakona.

PITANJA ZA PRIMENU:

1. Kako da uravnotežiš pravednost i blagodat, kao što je to Bog učinio, kada postupaš prema bližnjima?
2. Kako da izbegneš stvaranje oreola jeftine blagodati koja ostavlja grešnika da misli da može drsko da greši i dalje?
3. Kako da izbegneš da budeš tako skrogo pravedan da izgledaš potpuno lišen blagodati?

TRINAESTA POUKA

Ključni tekst: Otkrivenje 20,1-5.

Učenik će:

Saznati: Otkriti zašto je nova zemlja važna u biblijskoj teologiji i u iskustvu hrišćanina?

Osetiti: Oceniti ključnu ulogu koju stvaranje ima u završetku velike borbe između dobra i zla.

Učiniti: Odlučiti da imaš poverenja u Boga koji kaže da su nam novo nebo i nova zemlja neophodni, iako ne možemo da razumemo kako izgledaju.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Stvaranje i velika borba između dobra i zla
 - A. Koju ulogu ima stvaranje u završetku velike borbe između dobra i zla?
 - B. U svetlosti milenijuma, kakvo je teloško i duhovno značenje novog stvaranja?
- II. Osetiti: Očekivati raj

- A. Kako da probudim u sebi želju za novim stvaranjem kada ne mogu da razumem kako stvarno izgleda?
- B. Kakvu radost posebno očekuješ da iskusiš na novoj zemlji i na novom nebu?

III. Učiniti: Nebo na Zemlji

- A. Šta ćemo biti u stanju da činimo na obnovljenoj zemlji što sada ne možemo da činimo?
- B. Bilo je rečeno da ukoliko želimo da živimo na nebu da nebo mora prvo da živi u nama. Kako da učinimo da nebo živi u nama?

Ukratko: Za otkupljene, novo stvaranje obuhvata ono što su sada morali da prihvate verom – da je Bog zaista sposoban da vlada – i da to vide. Najbolji deo novog stvaranja nije uklanjanje naših ograničenja, već neograničena, nesmetana veza s Bogom.

KORAK 1 – MEDITACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Novo nebo i nova zemlja predstavljaju vrhunac velikog otkupiteljskog procesa koji je pokrenut u Edemu.

Samo za učitelje: U toku ove sedmice, pokušaj da zamisliš kako će izgledati novo nebo i nova zemlja i zašto želimo da budemo tamo. Navedi vernike da savršeniše shvate nebo, u značenju da ćemo imati neograničenu, neometenu vezu s Bogom.

Mnogi među nama se još sećaju kada su bili u dečjoj subotnoj školi i sanjali da budu na nebu, kao da se penju uz vrat žirafe, da se hvataju za grivu lava, i tako dalje. Kao odrasli, imali smo zrelije želje, ali mnogo složenije. Možda smo hteli da ronimo s kitovima, da nađemo odgovore na probleme kvantne mehanike i ko zna šta još. Svakako, ima mnogo toga što možemo da očekujemo na nebu; a ipak, mora se priznati da nismo u stanju da potpuno shvatimo ni zašto sve to želimo. Nebo je daleko izvan okvira naših shvatanja i tako je apostol Jovan prisiljen da nam govori o novoj zemlji i novom nebu tako što nam govori čega tamo neće biti. Tamo neće biti smrti, tuge, plakanja ni bola.

Osim što možemo nejasno da zamišljamo kako će nebo da izgleda, možemo da nađemo značenje u obećanju o novoj zemlji i o novom nebu. Jovan potvrđuje da ćemo u novom svemiru imati neprekinutu vezu s Bogom. Neće više biti prepreka među nama! U svetlosti velike borbe između dobra i zla, međutim, postoji velika duhovna svrha u tome što Bog prvo uništava, a zatim ponovo stvara ovu zemlju. Sledeći korak u procesu učenja vodiće nas u tom smeru.

Početna aktivnost za diskusiju: Kako se osećaš kada očekuješ neko iznenađenje, a znaš da nisi u stanju da ga potpuno razumeš? Koju ulogu strah ili odbojnost prema nepoznatim elementima imaju u tvom očekivanju? Koliko si siguran da će oni koji donose iznenađenje obaviti dobar posao u njegovom pripremanju? Kako ti ova analogija pomaže da očekuješ i da se pripremiš za iznenađenje na novom nebu i na novoj zemlji?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Novo nebo i novca zemlja su mnogo više od nekog toplog, ugodnog obećanja. Oni će potvrditi da Bog zaslužuje da bude Bog, a posebno za spasene.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Kraj svakog zla
(Čitaj tekst u Otkrivenju 21,1-5 u razredu!)

U Otkrivenju 21,1-5 Jovan je video novo nebo i novu zemlju. Zašto je to značajno?

Nova zemlja i novo nebo dolaze u kontekstu završavanja 1000 godina u Otkrivenju, dvadeseto poglavlje. Jovan je zapazio da je u toku 1000 godina Sotona, stara zmija, bio bačen u bezdan (Otkrivenje 21,1-3). Dva elementa u tekstu povezuju nas s prvim i drugim poglavljem 1. Mojsijeve. Stara zmija je jasno pozivanje na zmiju u trećem poglavlju 1. Mojsijeve, dok se bezdan odnosi na prvo poglavlje iste knjige. Ali, kako?

Na grčkom, reč bezdan glasi „abison“ odakle dolazi i naša reč ambis. Kada su jevrejski naučnici prevodili Bibliju s jevrejskog na grčki, sada taj prevod zovemo Septuaginta, upotrebljavali su pojam abison da prevedu reč „dubina“ u 1. Mojsijevoj 1,2. Pošto novozavetni pisci često citiraju Septuagintu, razumno je pretpostaviti da abison ukazuje na 1. Mojsijevu 1,2. na stanje bezoblične praznine slično stanju

zemlje u 1. Mojsijevoj 1,2. To je slično opisivanju uništenja kosmosa u Otkrivenju 6,14 prilikom drugog Hristovog dolaska. Šesto poglavlje Otkrivenja prikazuje još jednom stanje u 1. Mojsijevoj, prvo poglavlje.

Milenijum služi, bar delimično, kao pauza za Sotonu da razmišlja o plodovima svojih postupaka (Vidi Velika borba, 630. stranica originala!). Velika borba je sukob oko vlasti. Sotona je pokušao da proširi ideju da je bolje osposobljen da vlada svemirom od Boga. Međutim, upravo tu je i problem. Božja pravo na vlast je osnovano na Njegovom stvaranju svemira (Otkrivenje 4,11). Međutim, Sotona je stvoreno biće i upravo zato što ga je stvorio Bog ima pravo da vlada njime. Sotona je suočen sa svojim ograničenjima kao stvoreno biće, ali odbija da se preda i da prizna Božju vlast.

Za one koji su otkupljeni sa Zemlje, novo nebo i nova zemlja će biti vidljiva potvrda Božje osposobljenosti i prava da vlada svemirom. Prihvatajući ovaj božanski zahtev, mnogi vernici moraju da se verom oslone da je Bog dostojan potpune odanosti, čak i kada zbog toga treba da pretrpe mučenje. Ono što su nekada primali verom sada će se videti golim okom. Bog zaslužuje da bude Bog, i pošto se ukloni prisutnost greha, neprekinuta veza može da se održava između Boga i čovečanstva koje je On stvorio.

Razmotri i ovo: U čemu je značenje Jovanovog viđenja o novom nebu i novoj zemlji? Koje večne stvarnosti nas ono navodi da razmatramo?

- Kako tekst u Otkrivenju ponavlja unatrag tekst u 1. Mojsijevoj, prvo poglavlje?
- Sa čime će se Sotona suočiti u toku milenijuma i zašto je to ograničenje značajno u kontekstu teme o velikoj borbi između dobra i zla?

- Neprekinuta veza s Bogom! Teško je za naše ograničene, grehom zamračene umove da zamislimo tako nešto. Međutim, onoliko koliko smo sposobni da to shvatimo, šta će nam omogućiti takva neprekinuta veza?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Nova zemlja i novo nebo nas upućuju na stvarnosti naše večne budućnosti. Te stvarnosti treba da utiču na naše prioritete i naše odluke.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako obećanje o stvarnoj novoj zemlji utiče na naše sadašnje prioritete i odluke?
2. Kako bi trebalo da to obećanje utiče na tvoje prioritete i odluke?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Pročitaj i ispričaj svojim rečima sledeću parabolu, naglašavajući misao da smo pozvani da želimo i ono što ne možemo potpuno da razumemo:

PARABOLA: Akijak, Eskim, celi svoj život je proveo iznad polarnog kruga. Sve što je znao bila tundra, led, i sneg. Akijak nije znao za elektricitet, telefon, internet, nije imao nikakvog dodira sa spoljnim svetom. Jednoga dana, Majk sa Jamajke je posetio Akijaka u njegovom selu. Rekao mu je: „Akijak, imam za tebe dobr vesti! Mogu da te povedem na Jamajku. Tamo je život mnogo lepši.“

„Kaži mi nešto o Jamajki?“ – zamolio ga je Akijak. „Zašto mi život tako bio mnogo lepši nego ovde?“

„Pa, mi imamo palmovo drveće, uvek je toplo tako da možemo da se kupamo na našim plažama!“

Akijak je razmišljao o Majkovim rečima za trenutak, a onda upitao: „Šta su to palmova stabla? A šta je to plaža?“

Majk je odgovorio: „Palme su posebna vrsta drveća s velikim listovima koji stvaraju senku i daju zaštitu od vrelog sunca!“

Akijak ga je prekinuo: „Zašto bih ikada pozeleo da se zaštitim od sunca?“

Majk je bio zaprepašćen i zbunjen ovim rečima. Kako da navede svoga prijatelja da ceni blagodati Jamajke?

Posle nekog razmišljanja, Majk je rekao: „Jamajka nije ni slična Arktiku. Jamajka je tako topla da nema snega, nema snežnih oluja, nema leda. Nemaš potrebne za debelom odećom. Nema ni polarnih medveda da te napadaju, nema ni kitova ubica ili foka u okeanu.“

Ukratko, Majk je počeo da objašnjava kako izgleda Jamajka opisujući u stvari koliko se razlikuje od Arktika.

„Ako nemate kitova ni foka, štaq vi jedete?“ – upitao je Akijak.

„Mi jedemo kokosove orahe i tropsko voće!“

„Šta su to kokosovi orasi i tropsko voće?“ – zainteresovao se Akijak. Majk je počeo da očajava. Kako da osvedoči Akijaka u prednosti Jamajke kada nema ničega za šta bi se uhvatio ili čime bi ga privukao.

Majk je pomislio na nebo. Rečeno je da tamo nema tuge, bola, smrti ni plakanja. Nama je rečeno da se život tamo potpuno razlikuje od života na ovoj Zemlji. Zamisli teškoće koje je Bog imao da nam objasni život na novoj zemlji i da nas navede da ga poželimo. Da poželimo nešto što nismo u stanju ni da zamislimo! Kako nam ova parabola pomaže da razumemo naša ograničenja u zamišljanju svega što je Bog pripremio za nas na novoj zemlji?